

Jurnal Israelian Nr.81 – iunie 2023

Jurnal Israelian Nr.81 – iunie 2023

Coperta - Max Tzinman

Producție: Fabrica de ciorapi SAGA

Iunie 2023

Lali Michaeli

Israeli Poet

Cântec de pahar

obraji
înțelegi tu :

Tot trupul meu e față,
Tot trupul meu ochii,
Tot trupul meu buze,
Tot trupul meu nasul,
Tot trupul meu bărbie,
Tot trupul meu frunte,
Tot trupul meu urechi,
Tot trupul meu nări,
Tot trupul meu mimică,
Trupul meu - are o viață elevată
Trupul meu e făcut din sprâncene,
Tot trupul meu e din gene
gene
gene
tot trupul meu pleoape superioare
tot trupul meu pleoape inferioare
tot trupul meu
un pahar viu care scuiță dragoste...

LIVIU ANTONESEI

Viața din cărți

Oamenii sînt ființe de neînțeles,
mai mult poate femeile,
iar cele din Neapole nu se înțelg
nici măcar pe ele însele,
după cum mi s-a părut citind
tetralogia Elenei Ferrante...
Oțelul ieșit din forjă se albește
și se răcește încetul cu încetul,
inima are cu adevărat clasă –
se răcește dintr-odată!
Sînt inimi care au fost reci mereu,
dar au simulat genial căldura...

În inima piramidei

Acum un sfert de veac, în sala de trecere
a mării piramide, ghidul care părea să fi fost
model pentru chipul pictat al faraonului
mi-a dat o monedă de un sfert de dolar
și o bucată de hîrtie pe care scria numele meu
în hierglife atent desenate – mi-a făcut semn
și am scrijelit în piatră la fel de atent semnele...
pe cînd coboram coridorul înclinat, spre ieșire,
cu grijă să echilibrez greutatea trupului,
mă gîndeam că mi-a făcut o favoare, un dar
care să-mi cîștige bunăvoința vechilor zei...
acum, acum știi că am invocat un blestem
care pe neștiute m-a însoțit mereu!

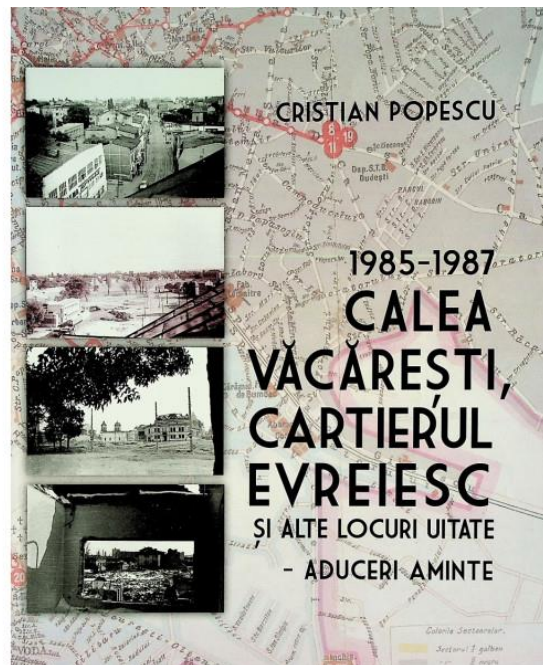
8 Mai 2023, în Iași

Despre distrugerea memoriei

Răzvan Voncu

Scriu câteodată, în cadrul rubricii de față, despre cărți care nu au autori evrei, dar abordează chestiuni fundamentale referitoare la comunitățile evreiești din țara noastră. O asemenea apariție este cea a lui Cristian Popescu, intitulată 1985-1987. Calea Văcărești, Cartierul Evreiesc și alte locuri uitate – aduceri aminte. O lucrare absolut cutremurătoare prin conținut și prin realizare. Căci, între anii menționați în titlu, fostul regim comunist a desfășurat o cumplită operațiune de obliterare a existenței evreilor în cadrul țesutului urban al Capitalei și, totodată, în memoria colectivă românească. Până la apariția acestei cărți, credeam că, în afara unor palide rămășițe pitite în spatele șirurilor de blocuri ceaușiste, Calea Văcărești mai trăiește numai în literatura lui I. Peltz și în grafica fiicei sale, Tia Peltz. Și, desigur, în amintirea unor prieteni din Israel. Mai văzusem, ici-colo, fotografii întâmplătoare (în special din perioada interbelică), însă expresia „A făcut o ispravă de s-a auzit până în Colonel Orero**” am aflat-o la Tel Aviv, nu la București. Deși îndrăgostit de oraș și pasionat de istorie, nu știam nici măcar cine fusese respectivul colonel, darămite pe unde trecea respectiva stradă și care era sensul zicalei. Cristian Popescu a reușit însă, în volumul de față, imposibilul: și anume, să readucă la viață o zonă din București pe care regimul comunist a condamnat-o la moarte. Cartea sa este construită pe două paliere, ambele egal de valoroase. Fotografiiile – cele mai multe, realizate chiar de autor – documentează, stradă cu stradă și imobil cu imobil, aspectul cartierului demolat. Unele clișee sunt făcute chiar în perioada

demolărilor, cu mari riscuri, întrucât autoritățile interziseseră fotografiatul.

Imaginea este însă însoțită de ceva la fel de prețios: istoria orală (de foarte bună calitate documentară, adaug) nu doar a locurilor, ci și a oamenilor care le-au dat viață. Oameni dispăruți revin în fața ochilor noștri uimiți, cu talentul și munca lor, cu credința și cu împlinirile lor, dând viață peliculelor alb-negru care documentează încercarea de asasinare a unui oraș.

Mai este un aspect cutremurător pe care cartea lui Cristian Popescu îl evidențiază fără ezitare: distrugerea cartierului, de fapt, a cartierelor locuite de evrei în București a fost nu doar o încercare de desfigurare materială, ci și una spirituală. Un capitol despre care încă se discută este reprezentat de distrugerea bisericilor, însă un altul, despre care nu se discută deloc, privește distrugerea sinagogilor. Zestrea sinagogală a Capitalei a fost aproape anihilată, iar diminuarea populației evreiești nu reprezintă nicidecum o scuză pentru demolare, respectivele imobile (A.B. Zissu, Fraterna, „Moses Gaster”, Lumina Nouă, Craiover Ruf, Malbim ș.a.) fiind monumente istorice și de arhitectură. Și alte lăcașuri de cultură – teatre, cinematografe, școli și licee –, toate purtând amprenta spiritului evreiesc românesc, au fost făcute una cu pământul.

O carte-eveniment care demonstrează că spiritul dănuie chiar când materia e distrusă. RĂZVAN VONCU

* Cristian Popescu, 1985-1987. Calea Văcărești, Cartierul Evreiesc și alte locuri uitate – aduceri aminte, Oscar Print, București, 2022.

Text preluat din Realitatea Evreiască - aprilie 2023

**

NOTE

În tinerețea mea efemeră, la București auzeam adesea de strada Colonel Orero, fără să arăt vreun interes numelui neobișnuit. Acum după 50 de ani am fost incitat de amicul Răzvan Voncu să caut sursa numelui. Nu a fost ușor dar totuși am găsit legătura numelui cu Țara Românească. AG

Orero (1841, Novara; 1914; Novara) a fost general italian și guvernator al Coloniei Eritrea. Orero a absolvit în 1859 Academia Militară din Torino ca sergent. În același an,

în calitate de prim locotenent în batalionul 4 Bersaglieri, a luptat în campania Risorgimento împotriva Austriei.

În 1860, în calitate de locotenent în corpul de cartier general, Orero a luptat în Umbria și în Marche împotriva Bourbonilor. În 1866 a devenit căpitan, iar în 1870; în calitate de ofițer în cartierul generalului Nino Bixio, a participat la ocuparea Romei. Din 1880 până în 1882 a comandat divizia 21 de infanterie cu gradul de colonel; în 1887 a fost promovat la gradul de general-maior și a primit comanda brigăzii Calabria.

La 6 noiembrie 1889, Orero i-a succedat lui Antonio Baldissera în funcția de comandant al Colonia di Assab și al teritoriilor dependente; a sosit la Massawa la 24 decembrie. La 1 ianuarie 1890; odată cu formarea Coloniei Eritrea, a devenit guvernatorul acesteia.

În aprilie 1891, Orero, jignit de lipsa de prețuire pentru serviciul său, a cerut să fie transferat înapoi în Italia; la 4 iunie i-a succedat Antonio Gandolfi.

Întors în Italia; Orero a comandat brigada Parma (1890-92), divizia militară Brescia (1892-95), divizia militară Roma (1895-98) și Corpul 11 armată, ca general-colonel; începând din 1898. Cavalier al Ordinului Militar de Savoia, a primit două medalii de aur pentru participarea sa la războaiele Risorgimento. **După Congresul de la Berlin; (1878) a devenit comisarul italian pentru delimitarea frontierelor între statele balcanice.** După pensionare, s-a întors la Novara, unde s-a implicat activ în viața administrativă și politică locală.

AG

Reconciliere

Else Lasker-Schüler

traducere de Babette Deutsch și Avrahm Yarmolinsky (&AG din engleză)

(Pentru mama mea)

O mare stea va cădea în poala mea... .
Vom veghea în această noapte,

Rugându-ne în limbi
Care sunt cioplite ca niște harfe.

Ne-am împăcat în noaptea asta...
Atât de deplin ne copleșește Dumnezeu.
Inimile noastre sunt doar copii,
Dornice de somnul dulce și obositor.

Și buzele noastre s-ar săruta una pe alta,
De ce te temi?

Inima ta nu se învecinează cu a mea...
Sângele tău îmi colorează mereu obrajii în roșu.

Ne-am împăca în noaptea asta,
Dacă ne strângem unul în brațele celuilalt,
nu vom pieri.

O mare stea va cădea în poala mea.

"Reconciliere" a apărut pentru prima dată în originalul german ca "Versöhnung" în cartea lui Else Lasker-Schüler *Meine Wunder* (Dreililien-Verlag, 1911), iar mai târziu a fost inclusă în *Contemporary German Poetry* (John Lane The Bodley Head Ltd., 1923), tradusă în engleză de Babette Deutsch și soțul ei, Avrahm Yarmolinsky. În introducerea antologiei, Deutsch și Yarmolinsky scriu despre Lasker-Schüler că ea "dizolvă lumea [. . .] îi toarnă masa fluidă în bolul de aur al pasiunii. [. . . .] Se deosebește de majoritatea contemporanilor ei, care iubesc mai puțin individul, și mai mult întreaga umanitate".

Else Lasker-Schüler (1869 - 22 ianuarie 1945) a fost poetă și dramaturgă germano-evreică, celebră pentru stilul său de viață boem în Berlin și pentru poezia sa. A fost

una dintre puținele femei afiliate la mișcarea expresionistă. Lasker-Schüler a fugit din Germania nazistă și și-a trăit restul vieții la Ierusalim.

Silviu Ilievici

Dana...

Prima a fost Dana, colega mea din clasa întâi, cu care mă întorceam acasă de la școală. Era slăbuță, cu părul prins în codițe, foarte deșteaptă și cu un cap mai înaltă decât mine. Încercasem toate tertipurile pentru a sta cu ea în bancă, dar dascălul meu, domnul Ioțcovici, nu părea impresionat de toată fâstâceala mea când îl rugam să mă pună cu ea. Mă așezase în schimb, strategic, lângă una dintre ferestrele mari ale sălii de clasă, departe de fata în fața căreia îmi creștea pulsul. Îmi potoleam totuși emoțiile lăsându-mi privirea să zburde în timpul orelor, prin curtea interioară a bătrânei clădiri. Și visam cum umbrele copacilor ne ascundeau joaca.

-Nu e atent la ore, i-a spus mamei.

Așa că m-a mutat în rândul din fața lui, a doua bancă, departe și de curtea în care-mi împleteam povești, însă tot prea departe de ea.

Uneori, când aveam sport sau desen și ghiozdanul era prea greu, mă ruga să o ajut și mă topeam când îmi spunea numele. Nu-mi aduc aminte ce-mi povestea pe drumul de la școală, dar îi sorbeam vorbele și mă întristam când în fața casei din Libertății, ne despărțeam. De fiecare dată îmi promiteam că îi voi șopti dragostea. Și de fiecare dată, bubuiturile inimii erau mai asurzitoare decât chiar și istoricul tramvai 5, ce-și începea traseul în fața casei mele. Diferența era că, odată cu zgomotul, mișca roțile, eu

însă mă blocaș și rămâneam mut în același loc până o pierdeam din ochi.

Săptămâni după săptămâni, anotimpurile s-au scurs fără să reușesc să strecor printre pașii făcuți împreună cele două vorbe de taină.

Vacanța de vară a fost lungă și doar pădurile și dealurile din satul pierdut între văi m-au făcut să trec mai ușor peste dor.

În septembrie, l-am rugat în șoaptă pe domnul învățător.

-Pot să stau cu Dana în bancă?

Vorbele s-au înălțat la fel, neauzite, de parcă tot universul îmi era împotriva.

Îmi și imaginam în drumul spre casă cum un vuiet trezește până și cele mai întunecate colțuri ale infinitului, stârnind apoi un răs molipsitor printre toate stelele ce-mi pâlpâiau deasupra.

"Ăla micu' înroșit de emoție pentru fetița de lângă el este prea fricos..."

Avionul se scutură apropiindu-se de norii bucălați ce acoperă primăvara Parisului. Deschid ochii și îndrept scaunul. Roțile ating cu ușoare chicote pista din Charles de Gaulle în timp ce emoțiile îmi pulsează în tâmples. Mă și văd trecând mut prin universul tău în timp ce stele ascunse de ploaie șușotesc răsând în urma mea

"Uite, îl recunoști? E ăla micu' "...

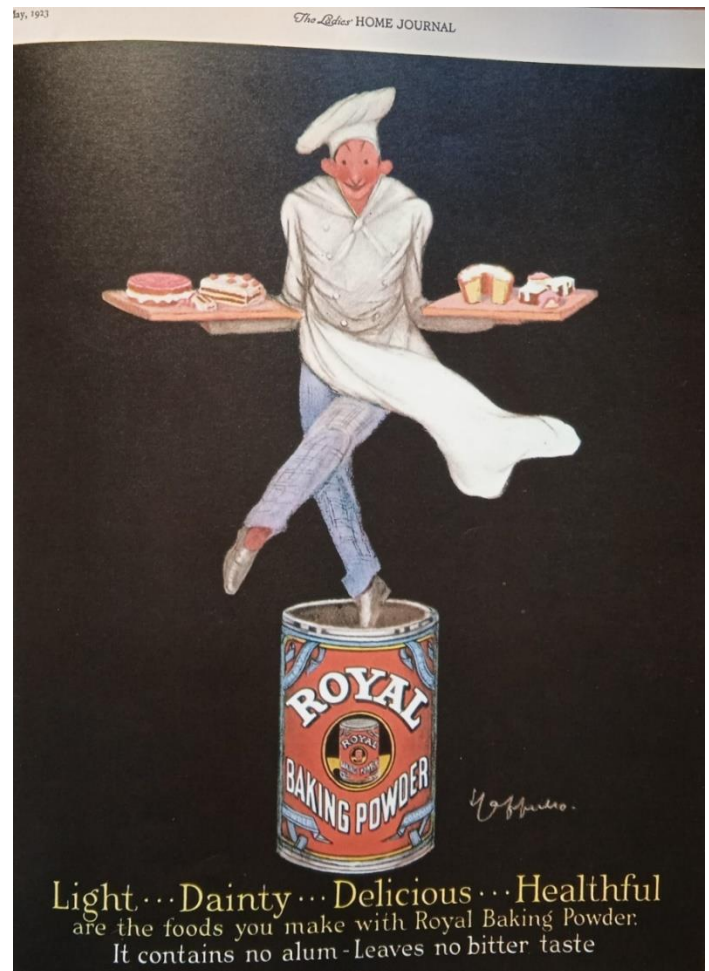
Sofia Gelman

Oameni suntem

Trăim sub auspiciile problemelor cotidiene, nu prea reflectăm asupra aspectelor mai abstracte ale vieții, asupra ireversibilității timpului, acest unic dușman, eminentamente invincibil... Problemele zilnice ne absorb atenția în mare măsură, fiindcă mereu acționăm în virtutea inerției; fără să ne dăm seama, adăugăm în fiecare an câte o cifră la numărul zilelor de naștere - la vârsta noastră adică - iar la un moment dat, ca dintr-o dată, realizăm că îmbătrânim. Nu este ușor să accepți ideea ! Totul se schimbă în jurul tău, inclusiv imaginea care te privește din oglindă. Este adevărată aserțiunea potrivit căreia, a îmbătrâni nu este numai un proces, este și o misiune...

**

Young and old people, Nightcafe - AI generated images

Memorialul unui supraviețuitor de la Auschwitz

Livia Ciupercă

Cine ar putea declara, cu nonșalanță, „Sunt cel mai fericit om de pe pământ”? Mă tem, prea puțini. Majoritatea dintre noi nu știm decât să ne văicărim. Iar atunci când, totuși, sunt momente frumoase, nu prea ne dă inima ghes să înlăturăm răul și suferința trecutului și să îmbrățișăm acel special prezent, privind apoi, cu optimism, spre viitor. Nu. Suntem așa ființe care avem tentația (sau vreun imbold malefic ne scormonește ființa) să înturnăm ochiul, sfredelitor, tot scormonind trecutul. Aici este marea noastră greșală. Gravă greșală. Și să nu ne fie cu supărare, tocmai de aceea, vițșoare din răul și suferința trecutului rodesc în noi. Așa-mi explic, valurile-văturele de nemulțumiri care ne tot împresoară, în fiecare clipă. Pentru că nu vrem să uităm tot ceea ce este negativ. Pentru că nu vrem să ne eliberăm de balastul trecutului.

De aceea, avem nevoie (mare nevoie) de confesiunea lui **Eddie Jaku**. Neapărat. Cunoscând-o, ne vom schimba profund. Radical. Și, în fond de ce n-am încerca să rostim și noi: Da, pot să fiu și eu „cel mai fericit om de pe pământ”? Și vreau, fără rezerve, să fiu: „cel mai fericit om de pe pământ”!

E drept, un fost torționar, un om care și-a reclamat semenii la securitate, un om care a provocat (cu bună știință) răul și moartea unui semen al său, un om care și-a însușit avutul aproapelui și care a ucis etc., oricât ar încerca, nu va avea dreptul să rostească această sintagmă. Acela are prezentul și viitorul pecetluit. Și fără a încerca, întrucâtva, a deveni noi judecătorul

său. Nu avem voie. Iertarea nu este imposibilă, dar este un act foarte-foarte special.

Inginerul Eddie Jaku, pe numele său real, Abraham Solomon Jakubowicz (Leipzig, 14.04.1920– 2.10.2021, Sydney), ne prezintă dramatica sa viață, timp de șapte ani, în mai multe lagăre de exterminare naziste, începând cu 9 noiembrie 1938 (noaptea „Kristallnacht”) și până în zorii zilei de 18 ianuarie 1945. Dar, să reținem, această dată de 8 ianuarie 1945 nu a fost ziua eliberării. Ce a urmat? „Marșul Morții”. De la Auschwitz spre un alt lagăr german, pe un ger cumplit, pe jos, drum finalizat cu 15.000 de victime.

E drept, timbrul vocii auctoriale are reflexe cuceritor de plăcute, dar cu durere adaug, sunt pasaje care sunt foarte greu de parcurs. Atrocitățile suferite de poporul evreu sunt atât de înfiorătoare, încât e dificil a le lectura, darmite a le vizualiza. Îmi imaginez cât de greu este pentru cel care a trăit ororile din lagărele de exterminare naziste, să recompună acel trecut... Dar mai ales, povestind. Cumplit!

Reținem că fiecare capitol se deschide cu o maximă. Drastic avertisment.

Pe toată durata celor șapte ani negri, Eddie Jaku a trăit momente unice. Și totul se datorează educației primite de copil, în familie. O educație bazată pe respectarea, cu

strictețe, a principiilor morale călăuzitoare pentru tot restul vieții.

Iar școala pe care a urmat-o, conform deciziei tatălui, i-a salvat viața. Iar în momentele cele mai dificile, Fiul nu uită să-l amintească pe Tatăl său, mulțumindu-i. Nu i-a fost deloc ușor să accepte ca în Germania să fie arestat ca evreu (noiembrie 1938), deși el respecta poporul german, iar apoi, în Belgia aflându-se, culmea ironiei, să fie „tratat” ca „german” (mai 1940). Dar fondul său sufletesc, datorat educației din familie, îl va salva din cele mai dificile situații.

De aceea, nu aș greși deloc afirmând că acest roman-confesiune este un Imn de recunoștință închinat Tatălui, Isidor Jakubowicz, cel care, împreună cu soția sa, Lina, ființe nevinovate, au murit într-un crematoriu din Auschwitz. Și îndrăznesc a afirma că sufletele lor vor proteja, din înalt, pe fiul lor, rămas pradă furtunilor.

Eddie Jaku a înțeles – de foarte tânăr – cât de învăluitoare sunt filele vieții, de aici și verticalitatea gândirii sale anume, de pacifist convins că „facem cu toții parte dintr-o societate mai mare, iar munca este contribuția noastră la o viață liberă pentru toată lumea”. Admirabil mesaj – emblemă pentru prezent și pentru viitor!

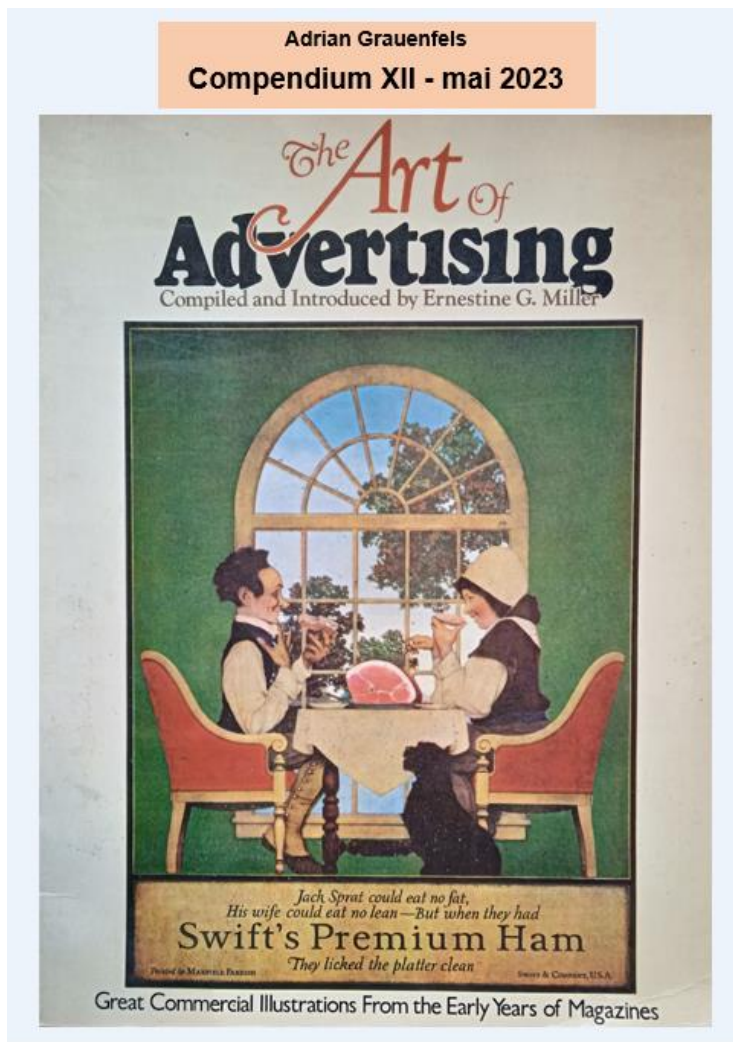
Așa ne explicăm și titlul memorialului său **Cel mai fericit om de pe pământ** (Editura „Trei”, București, 2022), care îmbrățișează însemnul încrustat cu fier roșu de pe brațul stâng. Iubirea și speranța l-au salvat. Îndemnul său, fie-ne exemplu demn de urmat: „Nu este niciodată prea târziu să fii binevoitor, politicos și o ființă umană iubitoare”.

Livia Ciupercă

Eseuri și traduceri recente

Link:

https://www.academia.edu/101594685/Compendium_XII

Despre Goya

Mama mea confunda
Tonitză cu Toledo.
Tatăl meu mă confunda
cu mama mea.
Spania nu a cucerit Angola
A cucerit New Mexico.
Onion înseamnă ceapă.
Toledo înseamnă sabie de oțel.
David și Goliat
Amândoi au chipul lui Caravaggio...
Victoria și victima la fel.
Eu nu sunt din New Mexico,
Tatăl meu nu este spaniol
Știu cum este să fiu oprimat și mă duc în
Spania.
Maja nu cunoaște Ierusalim sau Mecca
Dar știe săbii și să taie ceapă.
Se îmbracă, se dezbracă pentru pictori
Toată violența mea este la Prado.

La pețit

Secretul este să nu te temi
atacă sarea cu un cuțit rotunjit
lasă-ți mâna să zburde pe masa cu bucate
fii liber să vorbești măscări
cu viitoarea mamă soacră
privește atent la bijuteriile miresei,
la ceasul de aur al tăticului
nu uita să mângâi genunchii femeilor
mascați de taftale brodate,
ca un bărbat semeț care știe
să miroasă ocazii
pentru care va fi recunoscător
ceva mai târziu
într-o matrimonie legată de picior
cu ghilulele și patalamale
în timp ce doamnele te servesc cu cartofi,
legume fierte
plutind într-o zeamă de portocale
și zâmbete,
ca într-un tablou de Goya...

deodată cucul din ceas se trezește
mecanismul hârâie debil ora șapte
iar tu te simți mai bătrân, mai uscat
vechi ca un desert din secolul trecut...
AG

Ciob de Goya

Calamitate
Culori uscate de vânt
Nud neterminat.
AG

Luminița Petcu

1

În aceeași măsură sfâșietoare
condamnată la relativitate
mă uit că Ianus

cu un chip spre neant și cu altul spre
veșnicie
înspre Anotimpurile colțuroase din
Antiohia
nevăzută într-o lume concretă
cu papagali mânjiți pe aripi
și mercenari furioși
până-n certitudinea de a fi
a unui cuvânt gol rostit printre pești
acvaforte
în zona mortală

2

îmi lipsește un ochi
dintre materie și spirit
Gioconda împotriva dragostei
Maja desnuda
supraviețuind
cum spune poetul
înlăuntrul unei gândiri abstracte
Hiperboreea
în sunetele ruginite
mai mult sau mai puțin conștient
primordial
în sine
pentru sine

3

Lumea nu este ce credeam eu
jocuri galante luate în serios
ca atunci când dai ceasul înapoi
prin jăriștea pământurilor calde
cu încăpăținare de citadin

Azi am văzut un arici mort în iarba toamnei mele. zăcea părăsit. abandonat de prieteni într-o nepăsare ruptă din Goya. M-am așezat lângă el în reculegere, ochiul meu privea înăuntru nefericirea existenței. să ai țepi. să nu fi mângâiat. să nu te poți apropia de soție în zilele de molimă. prietena mea a fugit de mine cu o altă femeie. deduc: regnul homosapiens nu are țepi. dimensiunea olfactivă se pierde în stația de benzină unde totul e octanic. repet: îmi dau lacrimile de la ariciul acela. avea o familie, pui, un rost social și altul genetic. avea oare bibliotecă? oare ce citesc aricii iarna? Amalia, prietena prietenei mele ronțăie alune cu bere și citește Cehov pe când dă din picioare lungi de plăcere, sub ochelari rouă. invitație: dacă o invit la o cafea devine arici. femeilor le este frică de sentimente. mai bine singure și triste. am să-mi caut altă prietenă, veterinar, să îmi explice ea de ce mor primăvara aricii...

**(Adrian Grauenfels,
din Ariciul toamnei mele)**

Delende Carthago

1

Repertuarul giumbușlucurilor se
împuținează
pe zi ce trece, trece
cablul ne leagă zilele reale
omul de pe ecran tușeste cu înțeleș
crainicul e flească..
actor bun, barbă, ochelari pe nas
în spate deal semiotic,
cu cioclu adus de spate
doar capra capră pe deal
la început era doar haos și amoebe

brusc se făcu soare, iubire, dovlecei, vulpi
finalul este un paradis defectiv spre vest.
mi-e greață...
dați-mi o pălărie!

2

de mult ce admir ce admit, adulmec mumia
armonia
mi se spune că arta este cum și nu ce
că suntem exponenții decadenți
ai unor descendenți
demenți
noi poeții?
doar publicul plebeu

călare pe leu
păr pubic peren
pe perne la pompeu
cine sunt eu?
cine nu-s eu?

3

câtă luciditate încape într-un pahar
de votcă?
stau așa în contemplarea lucidă
sunt beat sau oare nu-s?
alcool benefic, regresie stupidă
să mergem să ardem Cartagina vidă!

AG

Yuval Noah Harari: "Nu știu dacă oamenii pot supraviețui inteligenței artificiale"

Pentru prima dată, am inventat ceva care ne ia controlul.

De **Harry de Quetteville**

Pentru Istoricul, filosoful și autorul israelian de succes Yuval Noah Harari poveștile au fost întotdeauna vitale. Capacitatea unică a speciei noastre de a fi legată și unită de narațiuni intangibile, chiar și dincolo de oceane, a fost esențială pentru Sapiens, cronică sa uluitoare de populară despre ascensiunea speciei noastre, care l-a catapultat la statutul de clarvăzător, după publicarea sa în limba engleză, în urmă cu aproape un deceniu.

Poate că acesta este motivul pentru care este atât de profund îngrijorat astăzi de ascensiunea unui concurent care contestă măiestria noastră în materie de povestire - inteligența artificială (AI).

"Aceasta este prima tehnologie din istorie care creează povești", spune Harari, în vârstă de 47 de ani, vorbindu-mi din casa sa de la periferia orașului Tel Aviv. Pentru el, nimic nu poate fi o demonstrație mai mare de putere. Pentru că, în opinia sa, credința noastră colectivă în "povești" - de credință, finanțe și națiuni, printre altele - a alimentat

dominația omenirii asupra Pământului. Bani ne-au permis să prosperăm, de exemplu, dar ce valoare au cei cinci dolari din buzunar dacă vânzătorul îi consideră doar o bucată de hârtie albastră?

Acum, inteligența artificială poate face și ea astfel de vrăji, arătând că potențialul tehnologiei, atât pentru binele, cât și pentru rău, considerat cândva îndepărtat și teoretic, este acum imediat și real. Acesta este motivul pentru care Harari și-a adăugat numele la o scrisoare de luna trecută, semnată de mii de experți, printre care și Elon Musk, prin care se cerea un moratoriu asupra cercetării în domeniul programelor informatice precum Chat GPT, un model de inteligență artificială care poate dialoga cu oamenii în texte creative, aproape tulburător de nuanțate.

Alte programe pot face același lucru cu imagini și sunete. "Noua generație de inteligență artificială nu se limitează la a răspândi conținutul pe care îl produc oamenii. Ea poate produce singură conținut", spune Harari. "Încercați să vă imaginați ce înseamnă să trăiți într-o lume în care majoritatea textelor și melodiilor și apoi serialele TV și imaginile sunt create de o inteligență non-umană. Pur și simplu nu înțelegem ce înseamnă. Care ar putea fi consecințele preluării culturii de către IA?".

Există deja exemple banale. Săptămâna trecută, o revistă germană a fost criticată pentru că a publicat ceea ce părea a fi un interviu în exclusivitate cu Michael Schumacher, când, de fapt, textul a fost generat de o inteligență artificială care îl imita pe fostul pilot de curse paralizat. Harari sugerează că inteligența artificială va merge în curând mult mai departe, evocând o lume în care "te duci online și te cerți cu cineva despre o problemă politică. Poate chiar îți trimite o înregistrare video cu el

însuși vorbind. Dar nu există nicio persoană în spatele ei. Este vorba doar de inteligență artificială".

Nici în distopia sa, falsul digital sintetic nu ar fi al unei ființe umane oarecare. Deoarece suntem influențați în mod unic de cei apropiați, ar putea părea că este vorba despre un prieten sau o rudă, care încearcă să vă convingă de meritele unui produs sau de poziția lor cu privire la schimbările climatice, vaccinuri sau imigrație. Ar fi, spune el, o putere de a manipula discursul public nemaiîntâlnită până acum și care ar face ca scandalurile de influență din social media din ultimii 10 ani, despre care se crede deja că au jucat un rol în alegeri din Brazilia până în America, să pară banale. Jeremy Fleming, șeful GCHQ, a avertizat cabinetul că dezinformarea IA reprezintă o amenințare semnificativă.

O imagine generată de AI a Papei Francisc într-o jachetă cu puf, care a devenit virală luna aceasta. Harari spune că trebuie să reglementăm tehnologia pentru a lua decizii bune . Credit: Pablo Xavier

"Aceasta este în special o amenințare pentru democrații mai mult decât pentru regimurile autoritare, deoarece democrațiile se bazează pe conversația publică", spune Harari. "Democrația este, în esență, conversație. Oameni care vorbesc unii cu alții. Dacă

conversația este preluată de inteligența artificială, democrația s-a terminat."

Dar ce efect ar putea avea această tehnologie dacă ar fi dezlănțuită cu răutate pe câmpul de luptă, de către regimurile totalitare? Un sistem de inteligență artificială de la Google, de exemplu, a învățat singur bengaleza fără a fi antrenat în acest sens.

"Regimul nazist s-a bazat pe tehnologii precum trenurile, electricitatea și radiourile. Ei nu aveau instrumente precum inteligența artificială", spune Harari. "Un nou regim în secolul XXI va avea instrumente mult mai puternice. Așa că consecințele ar putea fi mult mai dezastruoase. Este ceva la care nu știu dacă omenirea poate supraviețui".

Chiar și consecințele mai banale au potențialul de a fi revoluționare, spune el. "Un alt pericol este că o mulțime de oameni s-ar putea trezi complet fără loc de muncă, nu doar temporar, ci lipsiți de competențele de bază pentru viitoarea piață a muncii. Am putea ajunge la un punct în care sistemul economic să vadă milioane de oameni ca fiind complet inutili. Acest lucru are ramificații psihologice și politice teribile."

Autonomia IA este cea care o face atât de diferită. Cu toate acestea, chiar și Harari, care și-a făcut un nume din analiza unor subiecte complexe, pare frustrat de incapacitatea sa de a ne face pe noi ceilalți să vedem acest lucru la fel de profund ca el.

"Trebuie să înțelegem că IA este prima tehnologie din istorie care poate lua decizii de una singură. Poate lua decizii cu privire la propria sa utilizare. Poate lua, de asemenea, decizii despre noi doi. Aceasta nu este o predicție viitoare. Acest lucru se întâmplă deja."

El vorbește despre cazuri notorii în care software-ul de inteligență artificială a fost

folosit pentru a verifica solicitanții de împrumuturi sau pentru a decide dacă deținuții ar trebui să primească eliberare condiționată. "Așadar, decizia se îndepărtează pentru prima dată în istorie. Am inventat ceva care ne ia puterea. Și se întâmplă atât de repede încât majoritatea oamenilor nici măcar nu înțeleg ce se întâmplă. Trebuie să ne asigurăm că IA ia decizii bune cu privire la viețile noastre. Este un lucru pe care suntem foarte departe de a-l rezolva."

La fel ca și alții, el susține în prezent reglementarea pentru a gestiona puterea inteligenței artificiale, pentru a-i valorifica promisiunile și a preveni catastrofele. În mintea lui Harari, astfel de reguli ar imita măsurile de protecție medicală. "O companie farmaceutică nu poate lansa un nou medicament pe piață fără a trece mai întâi printr-un proces de reglementare îndelungat. Este cu adevărat bizar și înspăimântător faptul că corporațiile pot lansa pur și simplu instrumente de inteligență artificială extrem de puternice în sfera publică fără măsuri de siguranță similare."

Astfel de măsuri ar trebui să fie puse în aplicare de către guvern, insistă el. Așteptarea ca industria tehnologică să se auto reglementeze este o utopie.

"Cu tot respectul pentru Elon Musk și Zuckerberg sau pentru ceilalți șefi ai marilor companii de tehnologie, ei nu sunt aleși de nimeni, nu reprezintă pe nimeni în afară de acționarii lor și nu există niciun motiv să avem încredere în ei." Ca și cum ar dovedi punctul de vedere al lui Harari, Musk și-a anunțat propriul chatbot cu inteligență artificială la doar câteva zile după ce a semnat scrisoarea care denunța cercetările altora.

Poate că nu este o surpriză, atunci, că Harari își ține propriul telefon închis, "într-un sertar". El îl numește "un smartphone de urgență" pentru atunci când călătorește în străinătate, ceea ce este considerabil mai mult în ultimul deceniu, de când a devenit un superstar intelectual global.

"A devenit cu adevărat imposibil să faci unele lucruri fără un smartphone". Ne gândim la el încercând să comande un taxi într-o călătorie în străinătate și nereușind. Ceea ce nu-i lipsește însă din ecranul de buzunar este fluxul de informații care îi distrage atenția și care se revarsă în creierul său. El se declară supus la "o dietă de informații".

"Există prea multe informații nedorite", spune el. "Este ca și mâncarea. În cea mai mare parte a istoriei omenirii, am încercat cu disperare să obținem mai multă mâncare. Iar acum ne aflăm în situația opusă. Trebuie să fim foarte atenți atât la cantitățile, dar și la calitatea alimentelor pe care le consumăm."

El pune în contrast concentrarea și alegerea activă pe care o implică "cititul" cu acest "consum" pasiv, cu ochii în orbite, de informații. Este greu de imaginat că Harari face ceva într-un mod atât de nepăsător. Îi place să aibă timp și liniște pentru a-și compune gândurile și este de mult timp pasionat de meditație pentru a se asigura că este acordat din punct de vedere mental pentru a ține la distanță distragerile. "Tocmai m-am întors de la o retragere de meditație de două luni", spune el. "Se poate spune că face parte din dieta informațională... o perioadă pentru a ne deconecta și a permite minții să se detoxifice de toate gunoaiile pe care le absorbim."

Harari ar putea fi capabil să își ia atât de mult timp liber având în vedere siguranța financiară pe care i-a adus-o faima (într-un profil din New Yorker, s-a sugerat că onorariul său pentru un singur discurs de 24 de minute se ridică la câteva sute de mii de dolari). Dar interesul său pentru meditație este anterior succesului său, iar instinctul său de a se opri, de a reflecta asupra unor teme mari și de a face conexiuni între ele datează încă de mai demult, atunci când a descoperit că faptul că a crescut ca homosexual l-a făcut să fie un fel de outsider, care privea restul societății, încercând să o explice. "Israelul anilor 1980 era atât de homofob", spune el.

Harari a crescut în apropiere de Haifa, în nordul Israelului, fiind cel mai tânăr copil precoce și inteligent (are două surori mai mari) al lui Shlomo - un antreprenor în domeniul apărării - și al Pninei Harari. Până la sfârșitul adolescenței sale, gravita spre istoria medievală, pe care a studiat-o la Universitatea Ebraică din Ierusalim până în 1998, când s-a mutat la Jesus College, Oxford, pentru a-și finaliza doctoratul.

Harari s-a întors în Israel în 2003, anul în care Hebrew U (așa cum este cunoscută Universitatea Ebraică), a început să țină un curs de bază pentru studenți, intitulat "O introducere în istoria lumii". În calitate de specialiști, academicienii consacrați aveau tendința de a se feri de un curs atât de amplu, așa că, în calitate de membru nou și tânăr al facultății, Harari s-a trezit predându-l. Nervos, a scris scenariile pentru cele 20 de cursuri. Acestea aveau să devină baza lui Sapiens.

Zeci de mii de israelieni protestează împotriva planurilor guvernului de a revizui sistemul judiciar, la Tel Aviv, pe 15 aprilie Credit: Oded Balilty/AP

Dar asta pentru ca drumul său spre faimă și bogăție să pară simplu. De fapt, manuscrisul cărții Sapiens a fost respins în mod repetat în Israel, iar apoi, când a găsit în sfârșit un editor, a zăcut netradus timp de mai mulți ani. Harari a recurs chiar la traducerea în limba engleză de către el însuși și la utilizarea serviciului de imprimare la cerere al Amazonului.

A fost o luptă pe care poate că nu ar fi avut determinarea de a o continua fără curajul soțului său, Itzik Yahav, pe care l-a întâlnit prin intermediul unui site de întâlniri în 2002. Yahav nu numai că a ajutat la lansarea carierei lui Harari, dar a fost un factor cheie pentru ca acesta să zboare ulterior atât de sus, în măsura în care acum are un birou bine dotat cu personal care este invidiat de alți intelectuali. "Dacă aș fi fost doar eu, m-aș fi prăbușit de mult sau aș fi renunțat", a spus odată Harari despre Yahav.

De atunci, Harari a publicat alte două cărți de istorie de anvergură - *Homo Deus* (2016) și *21 de lecții pentru secolul XXI* (2018). Anul trecut a lansat prima sa carte pentru copii, *Unstoppable Us: How Humans Took Over the World*, iar Sapiens a fost, de asemenea, adaptată într-o serie de romane grafice. Dar cea mai presantă preocupare a sa în prezent este starea propriei națiuni, în special planurile coaliției conduse de

Benjamin Netanyahu de a tăia din puterile Curții Supreme a Israelului, care acționează în prezent ca singura frână în calea puterii legislative.

"Practic, guvernul încearcă să instaureze o dictatură aici", spune Harari, cu o diversiune în interpretarea sa metodică obișnuită. "Cred că există o amenințare reală la adresa supraviețuirii democrației israeliene." El spune că este "absolut adevărat" că israelienii și companiile israeliene pleacă pentru că "guvernul încearcă să demonteze mecanismele de control și echilibru ale democrației israeliene".

"Dacă parlamentul israelian adoptă o lege care, de exemplu, le ia dreptul de vot cetățenilor arabi - iar unii politicieni au vorbit exact despre o astfel de lege - singura instituție care poate interveni, să anuleze o astfel de lege este Curtea Supremă."

El spune că unii membri ai coaliției doresc să poată "să fraudeze alegerile", "au pregătit deja o listă lungă de legi și reglementări care vor discrimina cetățenii arabi, femeile, persoanele LGBT, persoanele laice" și "au opinii mesianice și cred cu tărie în supremația evreiască".

Deși măsurile au fost suspendate în urma unor proteste de stradă uriașe, "criza este încă în desfășurare", spune el. "Și dacă guvernul reușește, atunci Israelul va urma aceeași cale ca Turcia și Rusia - care pot organiza încă alegeri periodice, dar nu mai sunt cu adevărat democrații".

Comparațiile cu guvernarea lui Viktor Orbán în Ungaria sunt deplasate, spune el, pentru că Israelul este "o putere militară majoră cu capacități nucleare și, de asemenea, cu capacități cibernetice care au într-adevăr o acoperire globală. Oamenilor din Marea Britanie ar trebui să le pese de ceea ce se întâmplă în Israel, pentru că ar putea

destabiliza întregul Orient Mijlociu, cu consecințe imediate și pentru Europa".

Timpul meu ca oracol trece repede. Dacă aș fi plătit, aș fi trecut de un milion de dolari până acum. Luăm în considerare războiul din Ucraina ("consecințele pentru întreaga omenire ar putea fi tragice"); schimbările climatice ("Am auzit oameni spunând că schimbările climatice sunt ceva cu care democrațiile sunt în mod inerent incapabile să se ocupe, deoarece este o problemă pe termen lung. Nu cred că este adevărat."); închiderea Covid ("în primele etape ale pandemiei, când pur și simplu nu știam cu ce ne confruntăm, măsurile extreme erau mai justificate"); drepturile transsexualilor ("Poziția mea personală este tradițională. Cred că sexul este un fenomen biologic obiectiv, în timp ce genul este cultural"); încoronarea ("Este foarte greu ca într-o singură țară să convingi zeci de milioane de oameni să trăiască împreună și să fie de acord cu ceva. În Marea Britanie, familia regală are un rol simbolic foarte important de jucat"). În cele din urmă, încheiem prin a vorbi despre fericire. Harari încheie Sapiens constatând că, în ciuda creșterii vaste a prosperității noastre, omenirea "*pare la fel de nemulțumită ca întotdeauna*". Oare același lucru este valabil și pentru el?

"Viața mea s-a schimbat complet [odată cu faima]", spune el. "În urmă cu zece ani, nimeni nu voia să-mi ia un interviu despre nimic. Așa că am avut mult timp să citesc cărți și apoi să îmi scriu lucrurile. Faima la nivel personal, de obicei, nu face decât să creeze mai multe probleme." Totuși, în ansamblu, prietenii, meditația și terapia, precum și renunțarea la anxietățile tinereții, toate acestea înseamnă că "sunt mai fericit acum."

Este un mod optimist de a încheia o discuție cu un om care, la fel ca unii oracole din

vechime, este uneori criticat pentru că servește analize sumbre ale condiției umanității, dar nu oferă niciun remediu (cel mai faimos tom al său se încheie: "**Regimul Sapiens de pe Pământ a produs până acum puține lucruri de care să putem fi mândri**").

Dar, până la final, nu abilitatea sa de a descrie cu eleganță atâtea catastrofe potențiale mă tulbură profund, ci mai degrabă incapacitatea sa de a spune de ce specia noastră are un asemenea obicei de a face ravagii. Cuvintele sale îmi răsună în urechi: "Cel mai bun lucru pe care îl pot spune este că istoria este plină de greșeli. O mulțime de evenimente majore nu sunt rezultatul unor forțe inevitabile ale istoriei. Ele sunt pur și simplu rezultatul unor greșeli teribile făcute de oameni. Lucrul de bază pe care trebuie să îl presupuneți este că oamenii sunt failibili. **Oamenii sunt coruptibili. O instituție bună sau o țară bună este cea care se bucură de mecanisme puternice de autocorecție.**" Cum ar fi Curtea Supremă din Israel. Este o lecție, crede el, nu doar esențială pentru supraviețuirea națiunii sale ca democrație, ci și pentru supraviețuirea lumii, pur și simplu.

Via Max Tzinman - Traducere AG

Îmi plec fruntea
Să te privesc, viață,
Suntem
Ochi în ochi.
Ne privim adânc
Dar cu o
Curiozitate străină
De parca ar fi vorba
De minele de plumb
Din Bolivia.
Nepăsători....

Îți spun
-Ești rece, fără mila,
Rea!
Ma lași singur
Pe drumuri
Care au același țel,
Același sfârșit!

Îmi spui
-Ești prost și îngâmfat
Ceri socoteala?
Nu, nu eu te las,
Tu m-ai ales
Și-acum te vaiți
Că trebuie
Să mă traiești...!

10 Alimente dispărute din istorie

Michele Debczak – traducere AG

Potrivit scriitorului U.P. Hendrick, de la începutul secolului al XIX-lea, perele Ansault erau fructe "de cea mai bună calitate". Va trebui să îl credem pe cuvânt; se crede că această pară a dispărut la scurt timp după ce aceste cuvinte au fost publicate. Este unul dintre multele fructe, legume și cărnuri care nu vor mai fi gustate niciodată. Fie că au fost consumate până la dispariție, fie că au sucombat din cauza altor factori, acestea sunt alimente din trecut pe care nu le mai poți mânca.

1. Perele de Ansault

Spre deosebire de alte produse de pe această listă, perele Ansault au apărut relativ recent. Cultivat pentru prima dată în Angers, Franța, în 1863, fructul a fost apreciat pentru pulpa sa delicioasă. În cartea "The Pears of New York" din 1917, Hendrick scria: "pulpa este remarcabilă și este descrisă prin cuvântul unt, atât de comun în limbajul perelor, mai bine decât orice altă pară. Gustul bogat și dulce și parfumul distinct, dar delicat, contribuie la a faprecierea că aceste fructe sunt de cea mai bună calitate".

Plantații neuniforme și apariția agriculturii comerciale au contribuit la dispariția acestui fruct. Pomii de pere Ansault nu erau fezabili de cultivat în livezi mari, iar fermierii comerciali nu erau interesați să piardă timpul cu soiuri capricioase când aveau la dispoziție alte soiuri de pere. Pepinierele au încetat să mai cultive perele Ansault și acestea au dispărut la începutul secolului XX.

2. Porumbelul călător

Ilustrație a porumbelului călător realizată de John Henry Hintermeister din 1908. / Wikimedia Commons

Oamenii s-au înfruptat din porumbelul călător timp de secole. A fost o sursă de hrană atât de vitală pentru tribul Seneca, (indieni din jurul lacului Ohaio) încât au numit-o jah'gowa, sau "pâine mare". Din păcate, pasărea nord-americană era prea gustoasă pentru binele ei. Vânătoarea, combinată cu pierderea habitatului și a hranei, a redus numărul acestora de la 3 miliarde la începutul anilor 1800 la doar un porumbel în 1900. Acel exemplar, un porumbel captiv numit Martha, după numele primei doamne a Americii, a murit la Grădina Zoologică din Cincinnati, Ohio, în 1914.

3. Auroch

Este posibil să fi auzit de aurochs menționat în Game of Thrones, dar această creatură nu face parte din aceeași categorie cu dragonii. O specie de bovine a fost domesticită în urmă cu 10.000 de ani, în primele timpuri ale agriculturii. Erau mari ("puțin sub elefant ca mărime", potrivit lui Julius Caesar mai slabe decât vacile moderne. După ce a suferit din cauza bolilor și a pierderii habitatului, specia a scăzut până când ultimul auroch a murit într-o pădure din Polonia în secolul al XVII-lea. Noile eforturi de reproducere au ca scop reînvierea speciei - sau cel puțin producerea unui nou animal care să se apropie. Carnea de vită provenită de la o vacă asemănătoare cu cea a unui auroch, crescută în epoca modernă, se pare că este succulentă și fragedă, cu un gust "sălbatic".

4. Silphium

Monedă înfățișând planta Silphium, circa 480 - 435 BC. / Heritage Images/Getty Images

Grecii și romanii antici aveau multe aplicații pentru această plantă cu aromă de praz. Tulpinile sale erau gătite și consumate ca o legumă, în timp ce seva sa era uscată și

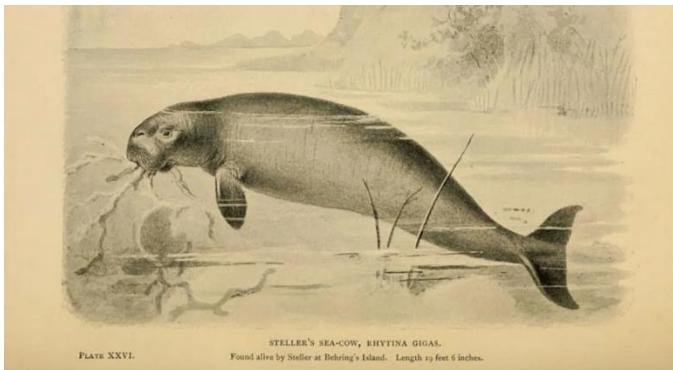
mărunțită peste diverse feluri de mâncare ca și condiment. Avea și întrebuințări

medicinale; se pare că era o formă eficientă de control al nașterilor, iar semințele sale în formă de inimă ar putea fi motivul pentru care asociem astăzi forma cu dragostea. Silphium creștea liber doar pe o fâșie de teren de 125 de mile pe 35 de mile în Libia modernă și nu putea fi domesticit; cererea pentru prețioasa plantă a depășit rapid oferta naturală. Pliniu cel Bătrân a scris că doar o singură plantă de silphium a fost descoperită în timpul vieții sale, iar aceasta a fost dăruită împăratului roman Nero cândva între anii 54 și 68 e.n

5. Dodo

Marinarii olandezi au vizitat pentru prima dată lanțul de insule Mauritius în 1598, iar mai puțin de două secole mai târziu, dodo-ul nativ al arhipelagului a dispărut. Marinarii se bazau pe aceste păsări ca hrană în timpul călătoriilor lungi pe mare, dar acesta nu este principalul motiv pentru care au dispărut; habitatul și introducerea unor specii invazive precum șobolanii și porcii au dus în cele din urmă la dispariția animalului. Deși oamenii au mâncat carne de dodo, au făcut-o mai mult pentru supraviețuire decât pentru gust. Ultima persoană care a văzut un dodo, un marinar englez pe nume Benjamin Harry, a numit carnea acestuia "foarte tare". Cuvântul olandez pentru dodo era walghvodel, sau "pasăre dezgustătoare".

6. Vacă de mare Steller

Ilustrație a vacii de mare a lui Steller, în jurul anului 1896. / Biospanersity Heritage Library, Wikimedia Commons //

Naturalistul german Georg Wilhelm Steller a identificat vaca de mare Steller în jurul Insulelor Commander din Marea Bering în 1741. Crescând până la 30 de metri lungime, aceasta era semnificativ mai mare decât vacile de mare care trăiesc în prezent. Era, de asemenea, destul de gustoasă. Carnea sărată a fost comparată cu carnea de vită în conservă, iar grăsimea se pare că avea un gust asemănător cu cel al uleiului de migdale. Se pare că marinarii sorbeau grăsimea lichefiată din cești. Vacile de mare Steller erau o sursă de piele și ulei de lampă, precum și de carne, iar animalul a fost vânat până la dispariție în 1768 - la mai puțin de 30 de ani după ce a fost descris pentru prima dată.

7. Mamut

Carnea de mamut lănos a fost o componentă importantă a dietei primilor noștri strămoși umani. Au mâncat atât de mult din ei încât vânătoarea ar fi putut contribui la dispariția lor în jurul anului 2000 BC. (deși schimbările climatice au fost probabil un factor mai important). În ciuda faptului că a dispărut de mii de ani, mai mulți oameni de știință și exploratori moderni au afirmat că au gustat carne de mamut. Deoarece speciile de mamut sunt adesea găsite

perfect conservate în frigul arctic, ele ar putea fi, din punct de vedere tehnic, decongelate și consumate. Din nefericire, acest lucru nu ne oferă prea multe informații despre gustul pe care acesta îl avea acum zeci de mii de ani: Carnea care a fost înghețată atât de mult timp se transformă într-o substanță râncedă atunci când este dezghețată. Poftă bună.

8. Mărul Taliaferro

Thomas Jefferson a cultivat merele Taliaferro la Monticello. Într-o scrisoare din 1814 adresată nepoatei sale, Jefferson spunea că micul fruct producea "fără îndoială cel mai bun cidru pe care l-am cunoscut vreodată și seamănă mai mult cu vinul decât orice altă licoare pe care am gustat-o vreodată și care nu era vin". Deși se crede că mărul a dispărut odată cu livada originală a proprietății, unii horticultori încă mai speră la supraviețuirea sa - dar, având în vedere că există puține descrieri scrise ale fructului, probabil că nu am putea identifica mărul lui Jefferson chiar dacă l-am găsi.

9. Marele pinguin

Ilustrație a marilor ulii din "Birds of America", aproximativ din 1827 până în 1838. / Wikimedia Commons

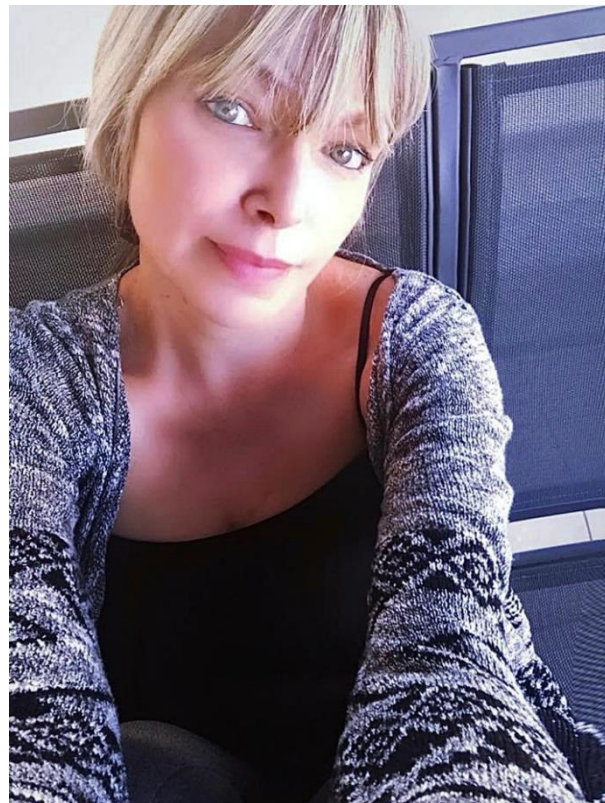
Om modern a ucis în primul rând pinguini mari pentru puful lor, ceea ce a dus la

dispariția speciei la mijlocul secolului al XIX-lea, dar înainte de aceasta erau vânați pentru cină. Dovezile fosile indică faptul că neanderthalienii găteau păsările la foc de tabără încă de acum 100.000 de ani. Poporul Beothuk din ceea ce este acum Newfoundland, Canada, folosea ouăle de pinguin mare pentru a face budincă.

10. Bizonul antic

Înainte ca bizonul american să fie vânat aproape până la dispariție în secolul al XIX-lea, *Bison antiquus*, sau bizonul antic, a dispărut în urmă cu 10.000 de ani. Au fost recuperate oase care prezintă urme de măcelărire cu unelte. Acest lucru sugerează că nativii americani se bazau pe bizonul antic pentru hrană, așa cum făceau și strămoșii săi moderni.

Naomi Fuks – Israeli Artist

Naomi Fuks:

" O creație, care spune totul fără cuvinte... Povestesc în mine toată tristețea, mâhnirea și durerea inimaginabilă, despre soldații noștri morți, eroii, sărurile pământului, care și-au dat viața pentru noi și pentru țara noastră iubită.

Voi, eroii, frumusețile de cristal și distincția, care ne aduceți ochi sclipitori din poze, ce vor rămâne veșnic înghețați în timp.

Ne vom aminti mereu, pentru că voi trăiți în noi.

Fie ca amintirea lor să fie binecuvântată în veci "

*O poezie pe care am scris-o și un tablou
pictat de Ziua Eroilor...*

Și cerul,
A căzut în aceeași zi,
Și soarele, care a răsărit,
Era unul roșu
Mai mult ca niciodată,
Avea culoarea sângelui și a bătăliilor.
Și când a apus
În mare
A produs vortexuri și fuioare de fum.
Pentru că soarele știa,
Chiar înaintea tuturor,
Despre cea mai dureroasă știre,
Cu o secundă înainte de
Bătaia aceia în ușă.

Naomi Fuks

„Ne amintim mereu”

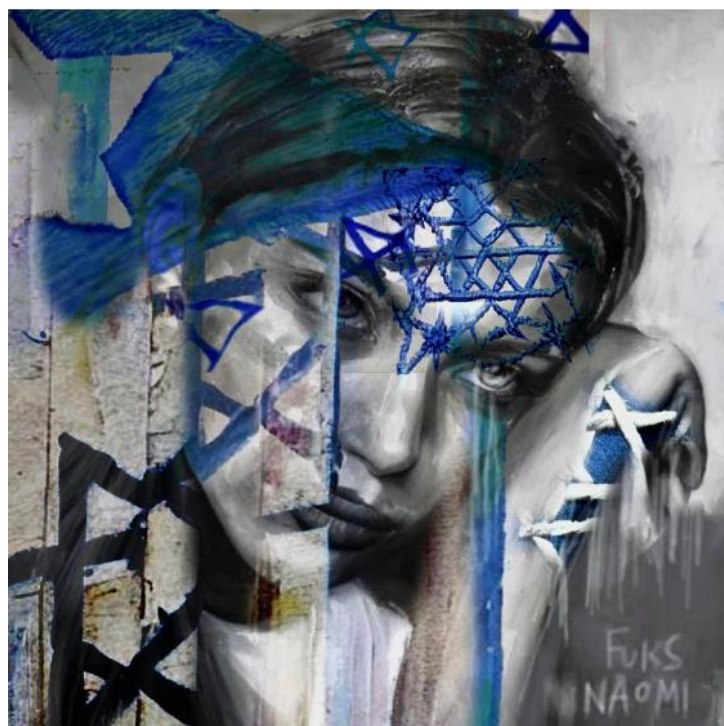
Medie mixtă

acrilic pe pânză

" O altă piesă, care descrie starea de spirit în acest moment. Incertitudinea, marea lovitură, speranțele și dezamăgirile. Când mă aflu într-o anumită stare de spirit, mă aruncă direct în arta mea... Acolo îmi exprim toate sentimentele și capturez furtuna de emoții pe pânză, cu ajutorul culorilor, al personajelor și al viziunii din capul meu. Iubirea pentru țara și poporul meu, fără formă și fără limite, este înscrisă în albastru, alb și auriu.

Culoarea drapelului meu gravată în mine învelită în aur... Piesa se numește "Coroana frunții albastre și aurii" . Acrilic în tehnica mixtă pe pânză."

Amicizie între două emisfere – Interviu cu Ben Todică AUSTRALIA

Adrian Grauenfels: Dragă Ben, ne cunoaștem virtual de ani, schimbăm mesaje culturale, clipuri video, multe poezii și articole filozofice actuale dar nu știm exact cine se ascunde în spatele numelui. De mult timp cochetez cu ideea unui mini-interviu realizat online - prin intermediul întrebări/răspunsuri. Hai să încercăm să descifrăm omul și opera lui.

- Cum ai ajuns în Australia? Ce te-a determinat să alegi acest continent atât de diferit de Europa natală?

Ben Todică: Condiționarea a fost făcută de dorul de a mă reîntoarce acasă la familie. Asta depindea de protecție și legalitate. Țările care luau emigranți și ofereau cetățenie în timp scurt erau Canada și Australia. Sătul de stat în lagărul din Italia, după un an de așteptare pentru Canada care încetinise ritmul de acceptare a imigranților, am schimbat dosarul pentru Australia care aproba mult mai ușor cererile refugiaților și într-o săptămână am ajuns la Melbourne unde locuiesc și azi. Deci a fost o alegere practică și poate o dorință a destinului.

A.G.: Cum ai devenit scriitor, om de cultură, ziarist... Ce a condiționat această vocație pe care o exerciți cu un deosebit har?

B.T.: După zece ani de exprimare în limba italiană ca muncitor în fabricile melbourneze dominate de greci și italieni, m-am hotărât să învăț limba engleză. Concluzionasem că dacă vreau să prosper aici, trebuie să cunosc sistemul Australian, cultura, arta... Am început printr-un curs accelerat de 9 luni finanțat de guvern, după care am zis că nu e suficient și am hotărât să urmez *Institutul de Inginerie de Sunet*, meserie apropiată de meseria mea de tehnician electronist pe care o cunoșteam și o practicasem încă din copilărie ca depanator de radio și televizoare și constructor de echipament necesar în industria exploatarea minereului de uraniu unde am lucrat. M-am gândit că dacă studiez ceea ce îmi place și mai cunosc unele lucruri în acest domeniu îmi va fi ușor să-mi îmbogățesc limba. Pasiunea mea de mic a fost filmul așa că am scris un scenariu de film pe care l-am dus fostei mele profesoare de engleză ca să mi-l corecteze. Citindu-l și văzând potențialul meu, m-a trimis cu el la managerul cursului de *Bachelor of Arts* al Colegiului Universității Monash din Berwick care m-a înscris imediat în Cursul de Scriitori Profesioniști. Într-adevăr, de la început doream să lucrez în film, însă dorința de a învăța cât mai repede și bine limba engleză m-a impulsionat să progrez ca scriitor și jurnalist, lucruri la care nu am visat niciodată. Aici am început cu povestirile scurte, câștigătoare de premii și așa au apărut primele articole, eseuri și texte în revistele locale, din țară și lumea diasporei române. Profesorul Artur Silvestri m-a remarcat și a propus să-mi publice prima mea carte, „*Între două lumi*”, lucru

devenit fapt prin Editura ATTICEA din Timișoara, a scriitoarei Mariana Gurza.

După absolvire, am intrat la postul de radio 3zzz 92,3 Fm, Programul în limba olandeză și română ca asistent tehnic/broadcaster, apoi în 1993 ca realizator de emisiuni la Canalul 31 de televiziune Mozaic Românesc.

A.G.: Te rog, câteva cuvinte despre cititorii de limbă română de la voi. Unde sunt concentrați? Se simt oare integrați sau outsideri cum se întâmplă multor emigranți. Copiii lor vorbesc engleză sau folosesc și limba română? Cum este educația în Australia?

B.T.: Cititorii în limba română pasionați îi întâlnești prin toate grupurile comunitare și organizațiile bisericești, case de bătrâni și bibliotecile caselor de cultură, ale cluburilor sau caselor particulare. Un rol important îl are Biblioteca „Mihai Eminescu” din Cringila NSW a scriitorului și poetului ardelean Ioan Miclău. Românii au biblioteci acasă cu volume aduse din țară, azi din ce în ce mai puține datorită internetului. Avem școli în limba română pe lângă instituții comunitare românești și biserici. În casele de români se vorbesc ambele limbi, româna și engleza. Limba română este acceptată la examenele de bacalaureat din Australia. Cum este educația? Era slabă aici în perioada comunismului, azi însă democrația din România a ridicat-o la un grad mai înalt.

A.G.: Ce meserii sunt apreciate? Călătoriți prin țară, ce atracții oferă marele fost dominion britanic numit și The Last Frontier?

B.T.: Printre meserii aș menționa: asistenți sociali, dezvoltatori de software, administratori la construcții, electricieni, profesori, învățători, bucătari, șoferi de tir, mecanici auto, contabili și profesii în inginerie civilă, vânzări, minerit, afaceri...

Australia e un mare continent cu o largă dinamică în geografie și relief încă plină de surprize și mister. Pentru viitor posibilitățile sunt nelimitate în explorare și atracție turistică. Bani să ai!

A.G.: Sunt curios dacă priviți stelele și cerul sudului. E o altă lume acolo sus.

B.T.: În România mergeam la schimbul trei (de noapte) între puțurile miniere cu un specialist în protecția muncii, ing. Țurlea Emil care îmi arăta Ursa Mare și Ursa Mică, cloșca cu pui, mă iniția în a privi și „citi” în stele, iar eu tânăr fiind ascultam fascinat aceste legende care aici în Australia îmi lipsesc. Avem vizibilă o altă parte a universului. E adevărat că cerul australian și stelele sunt mult mai strălucitoare, fapt confirmat mie de corespondentul nostru radio din București, Nae Georgescu venit la noi în vizită. Aboriginezii au simbolurile lor, legendele care sunt adaptate la cerul emisferei sudice, cu alte dimensiuni: Bunya, oposuma poate fi văzută în constelația cunoscută de noi drept Crucea de Sud. Vârful Crucii de Sud este nasul oposumului, iar coada lui atârână în jos spre stânga. Bunya a fugit de Tchingal, Emu și s-a ascuns într-un copac atât de mult încât s-a transformat într-un oposum. Kulkunbulla, cei doi tineri dansatori, se găsesc într-una dintre cele mai recunoscute constelații, centura și sabia lui Orion. Cântecul și dansul au fost foarte importante pentru culturile indigene australiene, deoarece au fost una dintre principalele modalități prin care poveștile și informațiile erau amintite și transmise mai departe. Warepil (cea mai mare pasăre de pradă) cea mai strălucitoare stea de pe cerul nopții se numește Sirius și este centrul uneia dintre cele mai importante constelații Boorong. Warepil este vulturul mascul cu coadă pană și șeful Nuh-rum-bung-gootyas, bătrânii care au creat pământul. Yurree

și Wanjel sunt cei doi vânători care îl urmăresc pe cangurul Purra. Yurree este cucul cu coadă evantai, iar Wanjel este broască țestoasă cu gâtul lung. Sunt o pereche strălucitoare de stele de pe cer, cunoscute de europeni drept Castor și Pollux, cei doi gemeni ai Gemenilor. Tchingal este emu-ul rău care a terorizat oamenii. Gâtul lui Tchingal trece prin cele două stele indicatoare, iar corpul se extinde până la nebuloasele mari întunecate de lângă Scorpius. Din păcate, Calea Lactee nu poate fi văzută din oraș din cauza poluării luminoase, așa că trebuie să mergi pe cerul întunecat al țării pentru a vedea Tchingal.

A.G.: Care sunt relațiile actuale cu aborigenii? Arta lor, obiceiurile sunt păstrate sau se asimilează la modernism?

B.T.: Aborigenezii sunt o specie aparte, specială de la care luăm și asimilăm ce se vede și pătrunde prin muzee, pe calea vizualului și a artei muzicale de la triburile

din zona orașelor coloniale. Aceștia au fost asimilați în timp (ei înșiși) în civilizația anglo-saxonă. Cei din afară sunt rezervați și pot fi vizitați doar cu permis și protecție de la autorități. Ei trăiesc de peste zeci de mii de ani aici. Nu au noțiunea de timp liniar, ei trăiesc tot timpul în prezent iar strămoșii, cât și viitorii urmași sunt prezenți în cultura lor tot timpul, aici cu ei. Nu au alfabet și scriere. Își transmit învățămintele prin cântec, dans, desen și prin mecanismul instituției FAMILIE, care e formată din trei membri. Exemplu: femeii: două, 12 ani și 40, mascul 25 și când femeia de 40 moare se atașează un mascul de 12 ani familiei și devin doi masculi și o femeie în așa fel încât întotdeauna cel în vârstă transmite celui tânăr sau tinere experiența și tehnica supraviețuirii și transmiterii culturii mai departe. Copiii până la căsătorie sunt crescuți de întregul trib. Acest sistem este interzis în societatea noastră și ca atare ținut ascuns. Sunt multe cazuri de incest în tribunalele australiene descoperite și reclamate când apar. Australia fiind nepopulată din cauza deșertului, în interior se fac (din când în când sunt menționate în presă) și descoperiri de triburi noi.

A.G.: Ce probleme majore are Australia? Guvernul, instituțiile fac față crizei mondiale... acel Wake care dă peste cap educația, morala, bunul simț politic etc.?

B.T.: Globalizarea a afectat integritatea și credibilitatea „poporului” ca subiect al deliberării și procedurilor democratice ca peste tot în lume. Ideea poporului ca proprietar al propriilor averi a fost întotdeauna mai mult un mit decât realitate, și acum vine vestea precum că va trebui curând să renunțăm nu doar la banii fizici, ci și la dreptul de proprietate și asta vine ca un șoc în mintea cetățenilor obișnuiți într-o eră a etniilor și naționalităților relativ omogene și suverane. Pe măsură ce migrația transnațională, decolonizarea și efectele asupra diasporei ale diferitelor procese politice și economice se accelerează, această imagine singulară a oamenilor este subminată. „Vom trece la un comunism crâncen”, șoptește strada. Conducătorii, oricare ar fi ei stau neputincioși în fața acestor forțe, căutând modalități de a insufla „patriotism”, loialitate și un sentiment de mândrie națională în cetățenii lor din ce în ce mai nedumeriți sau indiferenți. De la Kevin Rudd încoace nimic nu a mai făcut vreo diferență în îmbunătățirea standardului de viață al cetățeanului în care rasismul și discriminarea continuă să fie o problemă socială semnificativă în Australia.

A.G.: Ce crezi despre expansiunea Chinei, nuclearizarea Iranului, criza Europei (Ucraina), explozia demografică indiană, ecologia și clima planetei. Vă afectează viața de zi de zi sau sunt subiecte care la 19.000 km nu au cum să vă pună pe ghimpi.

B.T.: Expansiunea Chinei e mai mult comercială decât cea nucleară cum vor s-o promoveze tobele războinice din vest, iar nuclearizarea Iranului este tot o chestie indusă de forțele militare care se hrănesc

creând monștri pentru a se justifica. Criza Europei și războiul din Ucraina e o continuare a crizei din Estul mijlociu, Siria și Afganistan. După Ucraina va urma Taiwanul. Toate frici, lanț ale crizelor pandemice și de orgoliu. Ca rezultat al acestor războaie ne umplem de valuri interminabile de emigranți care (desigur nevinovați) împing în jos nivelul de trai al cetățeanului gazdă. Întreaga lume e afectată azi când trăim într-o economie globală.

A.G.: Care e viața culturală în regiunea ta? Sunt australienii un popor happy sau nu? Ce ar schimba esențial viața în mai bine?

B.T.: Accelerarea profiturilor economice și lăcomia duce la erodarea stării de bine a populației. S-a pierdut echilibrul natural al existenței fizice și spirituale. Suntem ca un motor în continuă accelerare care consumă în neștire și la un moment dat se va încălzi și exploda. Nu cred că suntem aici pe pământ pentru obsesia individuală a unuia și a altuia care profită și poate să facă tot dorește. E o CRIMĂ! Toată viața se reduce la a face bani. Se construiește pe zi ce trece o societate tot mai bolnavă, CONSUMATOARE DE DROGURI ȘI PROMOTOARE DE VIOLENȚĂ. Ce ar schimba în bine? Să oferim de lucru tuturor cetățenilor, două zile pe săptămână cu salarii funcționale, iar restul să se exprime liber creativ. O viață echilibrată!

A.G.: Te las acum să adresezi liber sfera de limbă română și Diaspora care accesează JURNALUL ISRAELIAN, și Israelul care își erodează democrația într-un amoc care nouă ne pare ireversibil.

B.T.: Din ce în ce tot mai mulți cititori deschid cu mare atenție și interes JURNALUL. Democrația se erodează în toată lumea pentru că a fost și este doar o spoială, o pretinsă democrație. Educația e

foarte importantă pentru fundația unei democrații funcționale, sănătoase și progresistă și ea de la căderea blocului sovietic s-a erodat mai peste tot în vest. Dacă tot internetul ar fi redactat la nivelul revistei, „Jurnalul Israelian” CU ATÂTA CLARITATE ȘI EMANCIPARE CREATIVĂ am deveni exemplu de civilizație pentru toată familia divină.

Israelul E CA UN RĂU ÎNVOLBURAT ACUM, nu trebuie decât să se trezească ca să RESPIRE DIN NOU.

A.G.: Ben, eu îți mulțumesc pentru timpul acordat și luciditatea cu care ai analizat starea lucrurilor. Sper să continuăm schimburile de opinii și comentariile legate de lumea în care trăim.

Desene - Mugurel Bărbulescu – Perth, West Australia

Cine nu cunoaște senzația plăcută a primului contact cu o carte nouă ? O ții în mână, încerci să pătrunzi ideile sale în funcție de titlul de pe copertă, apoi începi să o răsfoiești... ea are un parfum special ascuns în paginile ei, parfum care te învăluie și îți stârnește imaginația. Încerci să derulezi tablourile plăsmuite în interiorul granițelor fictivului intuit pentru ca mai apoi, grație textului citit subiectul formulat de către autor să se dezvăluie în plenitudinea sa. Cuvintele se trezesc spre a crea contactul nemijlocit cu gândurile disimulate ale scriitorului, înțelesul lor deconspirat conturează esența subiectului transmis. Revelația îndeletnicirii care se cheamă a citi o carte subliniază una din preocupările de preț ce va fi fost oferit celor care se bucură de descoperirea tainelor lăuntrice ascunse în interiorul cuvintelor așternute pe paginile cărții. Însăși lectura oferă o destindere, iar convicțiunea proiectată va avea rolul de a înfrumuseța clipa alături de îmbogățirea paletei culturale a cititorului.

Secolul XXI respectiv anul 2023 se caracterizează prin inovațiile electronice-tehnice care au rolul de a reduce (simplifica ?) importanța cititului la ecranul computerului. Aici se perindă acțiunea unui roman sau a unei nuvele la modul impersonal, cuvinte înșiruite descriu cele întâmplate cu exactitatea matematică a calculatorului. Lipsesc emoțiile iminente care fuseseră prezente pe paginile tipăriturilor, lipsește posibilitatea de a reveni cu ușurință la câte un fragment anterior spre a-l reciti... Știu, sunt conștientă, accept realitatea progresului, probabil pentru generațiile viitoare cititul de

pe computer va fi mult mai eficient decât lectura unei cărți. Sper totuși, că bibliotecile nu vor dispărea, sper că se vor scrie cărți în maniera clasică și vor mai exista și cititori care se vor bucura de miracolul lecturii !

În derularea obișnuită a etapelor vieții, când familia rămâne împreună cu generațiile următoare în același perimetru lingvistic, continuitatea culturală (și) în ceea ce privește destinul cărților, se rezolvă de la sine. Cine nu s-ar bucura să moștenească lucrări de inestimabilă valoare chiar dacă din punct de vedere profesional cărțile vechi sunt departe de preocupările permanente ale prezentului !? Moștenirea se va păstra cu stima și aprecierea de rigoare ani de-a rândul pentru ca soarta cărților să se definească într-o cronologie fără de sfârșit.

Aș vrea în continuare să vă împărtășesc un alt aspect al destinului cărților : mă refer la o parte a populației Israelului (ideea s-ar putea extinde și la alte țări cred); este vorba despre familiile care au sosit în țară de-a lungul anilor, ele au venit cu copiii de vârstă școlară care la rândul lor au devenit și ei părinți. Procesul firesc al integrării a necesitat învățarea limbii ebraice motiv pentru care chiar dacă limba maternă s-a păstrat într-o oarecare măsură, ea nu s-a mai transmis copiilor, din motive pragmatice. Acest fapt incontestabil conduce la problema bunicilor care au în bibliotecă multe cărți în limba română și maghiară, rod al acumulării culturale, rod al unui confort spiritual necesar și în clădirea noilor parametri în Israel. Viața merge înainte, copii, respectiv nepoții nu savurează bogăția culturală a bunicilor din motive obiective, ei nu cunosc limbile respective. În posesia multor tipărituri de valoare (unele cu câte o dedicație de preț) senzația de iremediabilă iroseală stăpânește gândurile; drumul moștenirilor altădată firesc va fi

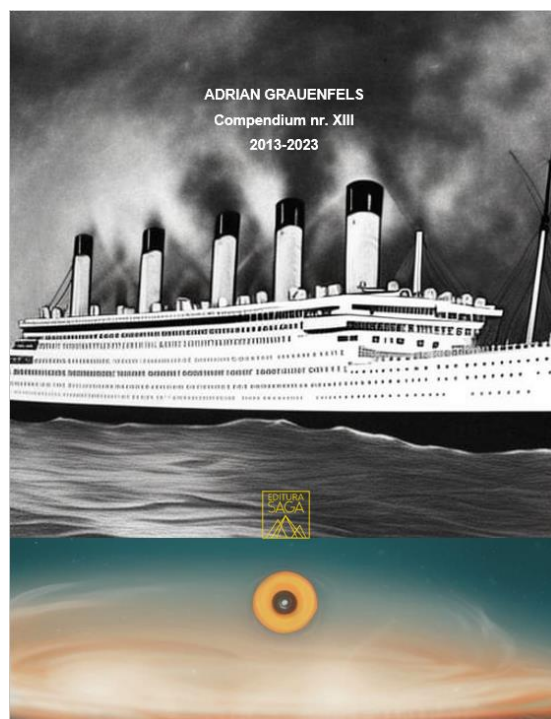
întrerupt în mod brutal în cazul familiilor care au schimbat țara în care s-au născut cu alta care avea să devină patria lor **aleasă**.

** Cărțile își au propriul lor destin*

Eseuri și analize SAGA : Compendiul XIII

Academia.edu este un depozit deschis, cu scop lucrativ, de articole academice gratuite pentru a fi citite de către vizitatori. Încărcarea și descărcarea sunt limitate la utilizatorii înregistrați. Site-ul a fost înregistrat în domeniul de nivel superior .edu în 1999, când acest domeniu nu era limitat la instituțiile de învățământ. Este operat ca o companie cu scop lucrativ sub numele Academia Inc. De la lansarea site-ului în 2008, numărul de utilizatori a crescut rapid, ajungând la aproximativ 10 milioane de vizite zilnice la începutul anului 2022. **La acel moment, numărul de utilizatori înregistrați era de 180 de milioane, iar pe site erau disponibile 40 de milioane de lucrări. LINK:**

https://www.academia.edu/102462706/Compendium_XIII_Adrian_Grauenfels

O vizită la Viena – Muzeul
ALBERTINA prezintă pe ALEX KATZ

*Cred că stilul aparține modei, iar
moda este un prezent imediat.
Alex Katz*

Alex Katz (n. 24 iulie 1927) este artist figurativ american, cunoscut pentru picturile, sculpturile și gravurile sale. Katz, născut în Brooklyn, New York, este renumit pentru picturile sale de mari dimensiuni, de o simplitate îndrăzneată și culori accentuate, care au fost precursori ale artei Pop. A studiat la Cooper Union și la Școala de Pictură și Sculptură Skowhegan. Lucrările sale constau în principal în portrete și peisaje, având deseori peisaje din New York și Maine, precum și portrete ale membrilor familiei și ale unor personalități. Katz este cunoscut pentru planeitatea culorilor și a formelor, economia de linii și detașarea emoțională rece. A produs peste 400 de ediții de print și a expus în peste 200 de expoziții personale și 500 de expoziții de grup la nivel internațional. Lucrările sale se regăsesc în colecțiile a peste 100 de instituții publice din întreaga lume...

Interesul său pentru modă izvorăște din ambiția lui Alex Katz de a atinge estetic un nerv al gustului contemporan. În 2015, a proiectat patru vitrine pentru Barneys New York, pe care le-a acoperit cu schițe mari de femei care fac cumpărături. Acestea erau menite să atragă atenția trecătorilor și să intre în competiție directă cu publicitatea stradală, aspect pe care Katz l-a subliniat în toate instalațiile sale publice.

Katz își transpune propriile picturi folosind tehnici de imprimare tradiționale și se acomodează astfel cu stilul său impersonal de pictură. Prin rafinament tehnic și reducere, el ajunge la același efect cu printurile sale. Cu serigrafii ale unor schițe mici care depășesc acum formatul mare al picturilor, el exagerează voit limitele acestui demers.

Stilul este conținutul picturii mele

Chiar înainte de Pop Art, drept precursorul căruia poate fi considerat, Alex Katz a ales propria abordare a picturii figurative, marcată deopotrivă de senzualitate, auto-reflecție și abstracție. El se dedică oamenilor din anturajul său imediat apropiat - familia și prietenii de pe scenele artistice și de modă din New York - precum și peisajului inundat de lumină al reședinței sale de vară din Maine. Katz alege în mod deliberat subiecte lipsite de conținut, pe care le abstractizează și le aduce la o distanță intimă prin maniera sa de pictură, care, deopotrivă rațională și senzuală, este inspirată de pictura cu șablon a artei comerciale și de artificii precum prim-planul folosit de film și televiziune.

imagini deja existente în publicitate sau în presa de scandal, cele ale lui Alex Katz se bazează întotdeauna pe o observație directă și pur vizuală a lumii reale care îl înconjoară. Destul de des, aceste tablouri transmit o stare de spirit melancolică, pentru că se recunoaște în ele contrastul dintre vigoarea și permanența imaginilor iconice și momentul trecător pe care îl reprezintă. Din punct de vedere formal și estetic, Katz transpune în figurație segmentele distincte, puternic conturate, ale Color Field și Hard-Edge Painting, a căror planeitate radicală a fost considerată cândva sfârșitul picturii. Pe linia lui Miles Davis și a reținerii și controlului din Cool Jazz, de care artistul vizual se simte atras, Katz poate fi numit inventatorul stilului "Cool Painting".

Formatul mare, caracterizat de forța sa expansivă și de prezența inconfundabilă și puternică, a fost dictat de expresionismul abstract, generație din care face parte Alex Katz și la a cărei luptă împotriva iluziei s-a alăturat. Reprezentarea concretă este cea care îi permite să picteze doar "imagini", a căror esență nu merge atât de departe dincolo de simpla suprafață - un strat de vopsea perfect din punct de vedere tehnic, subțire ca un celofan și omogen. Spre deosebire de Pop Art, care face trimitere la

Peisaje

Începând cu anii 1950, Katz și-a petrecut verile în locuința sa din Maine, pictându-și vecinii, activități de agrement în aer liber și petreceri în grădină. După ce a cumpărat o pădure adiacentă unui râuleț numit Black Brook la mijlocul anilor 1980, s-a apucat să picteze peisaje. Black Brook a devenit "iazul său cu nuferi": asemenea lui Monet, pictează schițe în ulei *en plein air* și le transferă ulterior pe formate panoramice uriașe în atelierul său - formate care exclud privitorul și îi permit artistului să lucreze mai liber. Efectele extreme de lumină, caracterul decorativ, vederile decupate, mărirea și mistificarea spațiului pictural provin de la Monet, în timp ce maniera de pictură gestuală controlată și expansivitatea de tip "all-over" sunt datorate expresionismului abstract. Totul evocă formatul Cinemascope și prim-planul din cinematografie. În ciuda planității, există o puternică atracție către profunzimea tabloului, care, spre deosebire de cel al lui Mark Rothko sau Barnett Newman, nu are nicio conotație transcendentă. Mai recent, Katz a abordat fonduri întunecate cu lumini strălucitoare și mult negru.

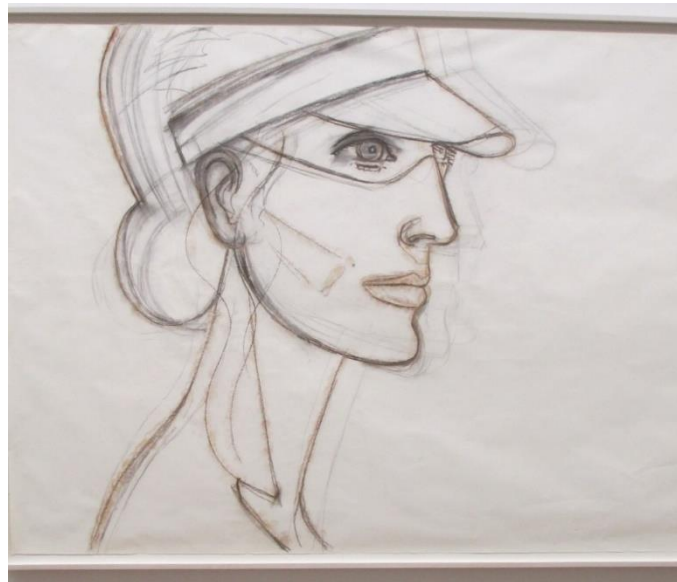

PREZENTUL IMEDIAT

Nu există eternitate decât în prezentul imediat. Așadar, încerc toate luminile diferite. Într-o clipă ai o explozie, iar eu vreau să fac acea clipă.

Alex Katz

Doar Monet a descris o asemenea multitudine de efecte de lumină. Asemănător impresioniștilor, Alex Katz surprinde timpul într-o stare "înghețată", un moment scurt într-o lume trecătoare. Tot ceea ce înfățișează el a fost observat empiric și vizual. Picturile sale surprind apa translucidă în care se poate privi sau care reflectă lumina soarelui în spațiu. El combină prim-planurile umbroase cu lumina indirectă a pădurilor, pictează nocturne sau lumină artificială, apreciază lumina întunecată a nordului din Maine, care sporește toate culorile. Katz este un colorist: el merge în căutarea unui echivalent colorat pentru lumina naturală pe care a observat-o, un echivalent care să intensifice impresia unei prezențe imediate. Începând cu anii 1980, detaliile și modelajul au făcut loc unor câmpuri omogene de culoare a căror durabilitate a fost studiată de artist în arta lui Matisse, precum și în Color Field și Hard Edge Painting. Aplicând câteva tușe descriptive și largi, el creează o imagine care devine instantaneu memorabilă.

FETE - Ar putea să ia acel ecran de 18 inci și să ți-l împingă direct în față.
Alex Katz

Bazându-se pe close-up și pe formatul Cinemascope, Katz a făcut referire la estetica cinematografilei, a televiziunii și a panourilor publicitare. Nu era atât de interesat de filmele din anii 1950 și din anii următori din cauza conținutului lor, ci din cauza imaginilor bine realizate: felul în care actorii vorbeau, se îmbrăcau, se mișcau și arătau. Se vedeau lucruri prin intermediul filmelor și, potrivit lui Katz, *cinematograful a luat locul bisericii*. Formatele orizontale ale lui Katz nu au nimic de-a face cu portretul intim al picturii europene din trecut.

Portretele puternic stilizate și lipsite de sentimentalism ale lui Monet, Matisse, Picasso și Leger au oferit modele pentru stilul impersonal al lui Katz. În fotografiile familiei și prietenilor săi, el pornește în căutarea chipului universal, anonim. El pictează pălării și ochelari de soare în loc de capete și ochi, machiaj și ruj în loc de piele și buze. În afară de elementul de modă, aceste imagini transmit, de asemenea, forfota individului, ca în filmele reci și distanțate ale lui Michelangelo Antonioni sau Ingmar Bergman, regizori care tratează plictiseala și alienarea. Totul în aceste lucrări predică sobrietatea, și totuși par monumentale.

CONTURURI

Alex Katz a creat decupaje încă din 1959: sculpturi plate din lemn sau metal, pictate sau imprimare, tăiate de-a lungul contururilor. Ele derivă din tehnica colajului, cu care experimenta la acea vreme. Dacă fundalul plat al picturilor împinge capetele mărite în câmpul vizual al privitorului, de fapt, decupajele transportă portretul tradițional în centrul spațiului real. În anii următori, Katz a folosit acest

nou mediu și pentru decorurile de scenă pe care le-a proiectat pentru prietenii săi: coregraful newyorkez Paul Taylor și dramaturgul Kenneth Koch de la New York School. Katz a fost inspirat de așa-numitele extensii de panouri publicitare din anii 1950, imagini cu fumători, sticle de bere și automobile de dimensiuni mai mari decât cele reale, integrate în mod iluzoriu în peisajul real de pe autostrăzi. Cu toate acestea, ne putem aminti și de decupajele lui Picasso sau Matisse, realizate cam în aceeași perioadă, pe care Katz le-ar fi putut folosi ca o sursă de referință în acest caz. Aplatizarea radicală și tipizarea personajelor fac ca acestea să fie greu de perceput ca o iluzie a realității. Katz își plasează figurile în fața unor peisaje sau își instalează decupajele în fața propriilor sale picturi. Caracterul imaginii, abstracția și superficialitatea devin adevăratul subiect. Katz își manipulează în mod conștient imaginile.

MODA

Lumină. Haine. Oameni. Alex Katz

În 1983, Katz a primit o comandă din partea revistei Esquire care adresa designul de modă. S-a decis pentru Norma Kamali și a prezentat cinci cupluri de noapte. Titlul *Pas de Deux* trădează afinitatea lui Katz pentru balet și prietenia sa cu coregraful Paul Taylor, pentru care proiectase decoruri și costume de scenă. Imaginea se concentrează exclusiv pe punerea în scenă a modei. Katz, care dorea să vadă moda în mișcare și în uz, le cerea modelelor sale să se atingă și apoi le îngheța pozițiile, asemenea unui fotograf de modă. El a acordat atenție detaliilor minuscule, cum ar fi costumele, coafurile, ochelarii de soare, pantofii, cravatele, eșarfele și cerceii. De la jumătatea anilor 1960, Katz a folosit desene animate la scară reală pentru a-și pregăti picturile, pe măsură ce acestea au devenit din ce în ce mai mari -

o abordare care susține stilul său impersonal și distanțat. Liniile economice trasate cu gesturi largi mențin suprafețele pe care le cuprind într-un echilibru dinamic, impersonal, distant.

Viața AMERICANĂ

Fotografiile cu recepții de cocktailuri, picnicuri și petreceri la cină, în grădină sau pe plajă, pe care Katz a început să le picteze în anii 1960, fac din el un cronicar al societății în timpul liber. Aici, el a surprins o întâlnire ocazională într-o seară de început de vară - ipostaze și gesturi fugare și grăitoare ale oamenilor și modul în care aceștia interacționează. Cu câteva tușe și suprafețe netede, el arată cum lumina se întunecă și cum grupul se detașează de verdele tern al fundalului forestier în strălucirea luminii artificiale. Felul în care este concepută compoziția amintește de spațiile de tip scenă ale lui Caravaggio, care sunt iluminate radical din lateral. Suprafețele golite reflectă lumina înapoi în spațiul privitorului, care este luat prizonier de formatul panoramic. Katz prezintă o perspectivă liniștită și picturală a "modului de viață american".

*

Spre deosebire de plaja de nisip din Jessica, fundalul monocrom din Black Hat 2 este un echivalent cromatic al luminii solare orbitoare. Katz a incizat aici contururile în

imagine mai radical decât oricând înainte. Stilizând ceea ce a perceput, el creează o icoană extrem de calculată și ambiguă, folosindu-se de mecanismele dramaturgice ale filmului, ale publicității și ale fotografiei de modă. Portretul modelului lui Katz, Ulla, întruchipează bucuria de a trăi a unei zile de vară, reprezentând-o ca pe o vedetă de film plină de farmec, precum Audrey Hepburn în "Mic dejun la Tiffany", sau ca pe o frumusețe precum Nefertiti. Perechea de ochelari de soare este un accesoriu la modă, o mască și un simbol al statutului în același timp. Spre deosebire de **Andy Warhol**, care ridică la rang de artă imaginile puternice din mass-media și din cultura populară, Katz nu face decât să se folosească de limbajul vizual și de punerea în scenă a acestora pentru a adapta motivele observate în realitate la obiceiurile vizuale contemporane.

Ea are eleganța orașului. Alex Katz

Alex Katz se simte deosebit de legat de orașul New York și de oamenii săi, cu pasiunea lor pentru artă și frumusețe. Timp de șaiszeci și cinci de ani a trăit și a lucrat cu și în prezența soției sale Ada. Ea nu numai că este modelul preferat al lui Katz, dar este și sursa sa de inspirație în ceea ce privește stilul. Tot ceea ce știm despre ea din sutele de tablouri este frumusețea ei, eleganța, stilul ei sigur de sine și rezerva ei.

S-a povestit că mama ei (italiană) obișnuia să acorde o mare importanță modei de înaltă ținută și să coasă haine pe baza modelelor din Vogue. Ada continuă o lungă tradiție a portretelor feminine, de la Saskia a lui Rembrandt și Helena a lui Rubens la Camille a lui Monet, Gala lui Dali și Francoise a lui Picasso. Ca personificare a frumuseții feminine, ea reprezintă cultura pașnică de zi cu zi a epocii postbelice. Fiind la fel de misterioasă ca Nefertiti, ea este, în același timp, un simbol ambiguu care face aluzie la diverse referințe.

Cred că stilul aparține modei, iar moda este un prezent imediat. Alex Katz

Interesul său pentru modă izvorăște din ambiția lui Alex Katz de a atinge estetic un nerv al gustului contemporan. În 2015, a proiectat patru vitrine pentru Barneys New York, pe care le-a acoperit cu schițe populate de femei care fac cumpărături. Acestea erau menite să atragă atenția trecătorilor și să intre în competiție directă cu publicitatea stradală, aspect pe care Katz l-a subliniat în toate instalațiile sale publice. Katz își transpune propriile picturi folosind tehnici de imprimare tradiționale și se acomodează astfel cu stilul său impersonal de pictură. Prin rafinament tehnic și reducere, el ajunge la același efect cu printurile sale. Cu serigrafii ale unor schițe mici care depășesc acum formatul mare al picturilor, el împinge limitele acestui demers.

O femeie atrăgătoare care pozează în atelierul lui Alex Katz din SoHo: el caută să o înfățișeze cât mai natural posibil, ca și cum nu ar fi observată. El îi surprinde înfățișarea exterioară, limbajul corpului și accesoriile, precum și lumina zilei care o înconjoară în mod egal. Sprijinindu-se de perete, putem vedea *Summer Triptych*, care tocmai a fost finalizat, o lucrare concepută în serie care prezintă tema arhetipală a celor doi îndrăgostiți - precum și dublul portret încă neterminat al lui Eric și April. Este posibil ca tablourile de atelier ale lui Henri Matisse să fi servit aici drept sursă de inspirație. Multiplicarea și variația motivului reprezintă negarea spațiului iluzionist al tabloului și a pretenției de a fi o operă unică și numai valabilă. În artificialitatea lor, ele fac trimitere la caracterul pictural, la faptul că tabloul are o realitate proprie. Katz ne ascute privirea pentru o lume dominată de imagini.

AG, Viena -Mai 2023

Văd că azi ți-a mers bine!

Omul politic englez Neville Chamberlain nu se despărțea niciodată de umbrela sa. Într-o zi însă o uită acasă. Când coborî din trenul care-l ducea la Londra, fu cât pe ce să ia umbrela unui călător. Necunoscându-l, acesta l-a apostrofat tăios. Chamberlain își ceru scuze și, pentru a evita repetarea unui asemenea incident, cumpără în ziua aceea trei umbrele. Pe când se întorcea cu trenul spre casă, nimeri din nou în același compartiment cu călătorul de dimineață. Văzând umbrelele, acesta spuse:
- Văd că azi ți-a mers bine!

Politica și mustața

La scurtă vreme după ce își lăsase mustața, Sir Winston Churchill a fost invitat la un dineu.

- Domnule, i s-a adresat o doamnă care stătea lângă el, țin să te anunț că nu-mi pasă cât de negru sub unghie nici de politica și nici de mustața dumitale.
- Fiți fără nici o grijă, doamnă, i-a răspuns Churchill, n-aveți nici o șansă să ajungeți vreodată în contact nici cu una, nici cu alta!

Vinovatul

Voluminosul scriitor Chesterton s-a certat cu sfrijitul Bernard Shaw și i-a spus:
- Domnule, dacă cineva vă privește cu băgare de seamă își închipuie lesne că în această țară a izbucnit o foamete cumplită.
- Da, a venit replica lui Shaw, dar are să vă tragă la răspundere numai pe

dumneavoastră. Cine vă privește își dă seama că sunteți singurul vinovat!

Cea mai frumoasă declarație de dragoste

Una din cele mai galante declarații de dragoste este aceea pe care ducele de Villa Mediona a făcut-o reginei Elisabeta. Aceasta i-a cerut să-i trimită portretul iubitei lui. Ducele i-a trimis. o oglindă!

Francisc I și femeia urâtă

Curând după ce a părăsit închisoarea din Madrid, regele Francisc I a întrebat o femeie urâtă, în glumă, de când s-a întors din "țara frumuseții".

- M-am întors, sire, i-a răspuns ea, chiar în ziua în care v-ați înapoiat de la Pavia!

** Pavia, locul unde francezii sunt înfrânți în anul 1525 de trupele imperiale ale lui Carol V și Francisc I este luat prizonier.*

Tot ai să regreti!

Socrate a fost întrebat de un prieten:

- Ce să fac, să mă căsătoresc sau nu?
- Ori te căsătorești ori rămâi burlac, peste zece ani tot ai să regreti!

Între funia călăului și mireasă

În Evul Mediu era obiceiul ca atunci când cineva era dus la spânzurătoare și funia se rupea, osânditul să fie grațiat, Dumnezeu arătând în acest fel că era nevinovat.

Mai era, de asemenea, eliberat dacă o femeie se găsea să-l ia de bărbat. Atunci căsătoria

avea loc chiar sub ștreang, preotul de spovedanie oficiind unirea celor doi, iar călăul fiindu-le naș. Suveranul elibera un document de iertare care dura cât dura și căsnicia. Dacă cei doi divorțau, cel iertat o vreme era dus iar la ștreang. Se înțelege că urâtele locului nu pierdeau nici o execuție, în dorința de a-și găsi alesul. Dar și atunci se întâmpla să fie respinse. Se spune că un tâlhar cerut în căsătorie la locul execuției a fost atât de îngrozit de urâtenia celei care îl ceruse de soț, încât i-a strigat călăului: "Atârnă-mă, atârnă-mă iute cumetre!"

Un caz de iertare la ștreang îl reprezintă celebrul haiduc Iancu Jianu. O doamnă din înalta societate, Sultana, prietenă cu Ralu Caragea, fata domnitorului Ioan Gheorghe Caragea, l-a salvat de la execuție pe Iancu Jianu cerându-l de bărbat, nunta având loc chiar sub locul spânzurătorii.

Alege cum vrei să mori

Bufonul regelui Frederic II a fost amestecat într-un complot împotriva acestuia. Adus în fața lui, regele i-a spus:
- Pentru că ai fost un "nebun" bun, îți dau voie să-ți alegi singur moartea!
- De bătrânețe, Majestate! a răspuns prompt "nebul".

Dacă ați fi.

Lady Astor i-a spus într-o zi lui Winston Churchill:

- Dacă ați fi soțul meu, v-aș pune otravă în cafea!
- Dacă ați fi soția mea - i-a răspuns el - cu siguranță aș bea-o!

Mare pagubă!

Când se ducea la repetiții la "Scala" din Milano, tenorul italian Enrico Caruso (1873-1921) cumpăra ziare mereu de la același vânzător. Într-o dimineață, însă, cântărețul trecu mai departe fără să se oprească.

- Signore, ați uitat să cumparați ziarele! – strigă vânzătorul.
- N-am uitat, însă n-am portmoneul la mine.
- Nu-i nimic, signore! O să-mi plătiți mâine.
- Și dacă mor până atunci?
- Ei, mare pagubă!

Vă cred, dar...

Henric VIII, regele Angliei, hotărî să trimită un episcop la Francisc I, regele Franței, într-o vreme când relațiile dintre cei doi monarhi erau foarte încordate. Episcopul îi obiectă că misiunea incredințată îi punea viața în primejdie.

- Să nu-ți fie teamă! ripostă Henric. Dacă Francisc te va ucide, voi pune să fie decapitați francezii aflați în puterea mea.
- Vă cred, spuse episcopul. Mi-e teamă însă că nici unul din capetele lor nu se va potrivi pe umerii mei!

Via dr. BRUNO HERSHKOVITZ

Vasilica Grigoraș

Imaginația omului este independentă de orice îngrădire și se manifestă atât pe tărâmul realului perceput cu ajutorul minții și simțurilor, cât și pe cel al plâsmuirii, fantasticului și fantasmagoricului. În consecință, imaginația oamenilor, în general, a scriitorilor și creatorilor de artă, în special, are o sferă, o arie inepuizabilă în domeniul cunoașterii și creativității. Aceasta oferă motive de inspirație pentru literați (prozatori, poeți, dramaturgi...) și reprezentați ai tuturor ramurilor, domeniilor artistice (arte grafice, muzică, cinematografie...).

Titlul cărții Lilioarei Macovei

„Misterele din Mair Cana”: Povestiri fantastice, Malu Mare, Editura Cristian Plusart, 2023 mă duce cu gândul la romanul „Misterele Londrei”, de Paul Féval, în care autorul ne introduce în misterele unei lumi trecute, cu personaje misterioase din secolul al XIX-lea. Sunt descrise comploturi, tâlhării, răpiri, asasinate întâmplătoare ori fapte aranjate într-o societate secretă, toate îmbrăcate în mister. Participanți la acțiunea narațiunii sunt membri din diferite categorii sociale, din care nu lipsesc doamnele de societate, dar nici micii șarlatani și hoți de buzunare. Dacă în „Misterele Londrei” facem cunoștință cu fapte inexplicabile rațional din lumea urbană a unei mari metropole, în „Misterele din Mair Cana” întâlnim întâmplări misterioase în mediul rural, cu mici asemănări și mari diferențe.

La titlul volumului „Misterele din Mair Cana” se adaugă și titlul colecției FANTASTICA în care a apărut și împreună

ne trezesc interesul și curiozitatea de a lectura pentru a înțelege despre ce mistere face vorbire autoarea care a îmbrățișat merituos și cu grație literatura, debutând publicistic în anul 2013, în revista de cultură „Chronos Penița de Aur”, continuând să publice proză scurtă și poezii în mai multe reviste din țară și din diaspora și inclusă în antologii și volume colective. Deosebit de apreciate, unele scrieri au primit premii importante. Titlul volumului este dat de povestirea „Misterele din Mair Cana” care a primit în august 2022 premiul „Valentin Șerbu” acordat de Centrul Cultural „Jean Bart” din Tulcea. Preocupării scrisului i se alătură îndeletnicirea artistică, pictura și grafica măiestrită laică și religioasă (pe lemn și pe sticlă).

Autoarea volumului este „coborâtor” (descendent) dintr-o familie de la țară din neamul blând și bun al moldovenilor despre care scria cu admirație în secolul al XVII-lea, Miron Costin. Imaginația și fantezia Lilioarei Macovei au sporit și prin experiențele de viață pe care le-a trăit în locurile natale din județul Botoșani, unde lumea misterelor era la ea acasă. Aflăm din materialul introductiv al cărții „Din misterele rurale” că era numai „ochi și urechi” când auzea povestirile părinților (auzite de ei de la înaintașii lor). Mai aflăm și că: „Pe vremea când pe pământ umblau diavolii cu chip de oameni, animale sau altceva, aveau loc tot felul de întâmplări ciudate, care stârnesc teamă sau dimpotrivă, curiozitate. Multe din aceste peripeții au fost povestite chiar de cei ce s-au aflat în miezul întâmplărilor, alții au dus mai departe povestirea, adăugând ceva și de la ei”. Impresionată, le-a trăit cu sufletul și le-a depozitat în „biblioteca” minții, iar acum le-a scos la lumină pentru a fi cunoscute, sporindu-ne și nouă curiozitatea de a citi cartea.

Dintre întâmplările misterioase descrise în carte menționăm: „Dispariții misterioase”, „Salonul cu mistere”, „Ghemul de foc albastru”, „Năluca din perete” (I-VII), „Fata cu inelul”, „Fântâna cu obloane de cristal”, „Incendiu pornit de nicăieri”, „Chipul din fereastă”, „Dispariția Lui Sivar”, „Labirintul flăcărilor albastre” și multe altele.

Lilioara Macovei deschide conținutul volumului cu povestirea „Dispariții misterioase”. Acțiunea se petrece în Mair Cana; autoarea face o descriere amănunțită a localității (așezare, drumuri de comunicare, populație cu grade diferite ale averilor, ocupații specifice...) Conturează un tablou interesant prin prezentarea casei boierului Paul Lurek, zăbovind, insistând asupra descrierii mansardei, în care se aflau două tablouri. Plasează acțiunea în casa acestui boier, de ziua sărbătorii grâului. Minuțios organizată, mulți invitați petrec pe cinste, timp în care soția boierului, doamna Nori mergând spre mansardă simte o „rafală de vânt puternic” care o „rostogoli pe scări”, îi rupe „rochia nouă de mătase naturală și rămâne goală” și leșină. În acest timp vede un „monstru” și „o femeie goală cu cap ca de vulpe” cu manifestări diabolice. Trezită de slujnica din casă, observă că cele două personaje malefice au dispărut (fizic), însă erau la locul lor în tablourile din mansarda casei. Unde au dispărut? Ce s-a întâmplat? Enigmă!

Povestirile cu întâmplări misterioase și personaje dubioase pot fi lejer asemănat cu jocurile de puzzle. Pe parcursul lecturii descoperim unele piese care compun imaginea, dar nu știm încă unde le este locul. Asistăm la un soi de suspans și ne punem o mulțime de întrebări – cu, sau fără răspuns. De ce? Prin reactualizarea temei misterelor, adică a „ceea ce este (încă) neînțeles sau nedescoperit” ne oferă un subiect interesant

asupra căruia să cugetăm, medităm. Nefiind explicate misterele în lumea satului, gândul ne duce, poate și la naivitatea trăitorilor din vremuri îndepărtate și locuri fără știință de carte. O fi așa, n-o fi? Iată un nou mister!!!

Apariția misterelor presupune o cauză, un spațiu și un context bizare, uneori ușor credibile. În „Salonul cu mister” se continuă acțiunea din prima povestire. În lipsa părinților, cele două fete vor să vadă ce se află în camera în care sunt păstrate „cufere și lădițe” cu obiecte de îmbrăcăminte și încălțăminte ale bunicilor. Se făcea un „mare bal”, o droaie de vedenii cu fluturi, o mână de femeie, fete și băieți care poartă numele lunilor Anului. Reacția Amiei este mirarea: „Nu-mi vine să cred. Ce înseamnă balamucul ăsta și de unde au apărut aceste persoane cu nume ciudate?” În final, ambele surori emit ipoteza că au avut același vis!!

În universul rural, pe lângă munca deosebit de grea și apăsătoare, oamenii știau să se și distreze. În povestirea „Petrecere inopinată” este de admirat frumoasa prezentare/caracterizare a personajului Lurek: „Înainte de căsătorie, Lurek avea niscaiva pretenții de cuceritor stilat. Încânta fetele ca în filme, ba cu o floare, ba cu invitație la balul cu regina și de fiecare dată simțea cum se ridică în ochii sexului frumos, ca să nu mai spunem cum îi privea pe cavalerii declasați.” La balul cu regina apar musafiri nepoftiți, staffi care au impresionat pe cei din sat. Vârstnicul Sibiu are și o explicație a apariției fantomelor: „au cântat necurații... pentru că ei prinseseră miezul nopții și acolo la răscruce de drumuri, a fost omorâtă demult o mireasă.” Și, cu toate acestea, după această întâmplare stranie, petrecerile au continuat.

Uriași și identități necunoscute, acte inexplicabile, reprobabile fac obiectul unor povești neverosibile. În cele 7 narații cu același titlu „Năluca din perete” acestea se

manifestă în legătură cu credințele oamenilor trăitori în semiîntinericul mediului și epocii în care trăiau: muncă și distracții, sărăcie și petreceri somptuoase, singurătate și socializare, monotonie și explozivitate. În atmosfera cotidianului rural - îndeletnicirile femeilor, îmbăiatul în albie, lumina lămpii... apare o stafie: „Din acel ecran de pe perete, se îndreaptă spre ea un bărbat.” Și un zgomot venit din sobă. Din întâmplarea povestită de Donia, fata însingurată descoperim: „o lume supranaturală cu fenomene inexplicabile. Manifestarea stranie a personajului din perete părea o acțiune petrecută în mintea cotropită de singurătate.” Vis? Coșmar? Ori aieva?

Nu-i sunt străine autoarei nici credințele sătenilor în ursite, descântece, farmece; ba, chiar credeau că o persoană căreia i se făceau asemenea lucruri, „murea din senin”. Pe de altă parte, lumea satului, viața oamenilor de altădată era intoxicată și bântuită de „Aghiută” (diavol, satana, drac), multiplicat în varii forme și răspunzător de acțiuni dintre cele mai stranii. Cert este că și astăzi, „Aghiută” este omniprezent. Aș fi vrut ca această afirmație să fie doar o metaforă, însă este o realitate că au existat și există și azi oameni cu chip interior de diavoli, răutăcioși, săvârșesc fapte diabolice, distrugătoare, apăsătoare, înfricoșătoare.

Într-un asemenea univers, dacă ești „slab de înger” te cuprinde teama, ți se înmulțesc stările și reacțiile negative, apare inhibiția în a acționa. Dacă ești „brav ostaș la cetatea emoțiilor” e posibil ca aceste povestiri „să înlăture blocajele emoționale” și să le privești cu calm, să dorești să afli cât mai multe despre manifestarea acestora. Dacă privim noțiunea „mister” ca fiind o dogmă creștină, pe care Biserica o consideră inaccesibilă rațiunii omenești, ignorăm și

suntem indiferenți la orice poveste cu acești eroi închipuiți.

Puțini, extrem de puțini din cei talentați în arta scrisului abordează subiecte din lumea satului, și mai puțini subiecte misterioase din acest mediu. E adevărat și faptul că mai avem câțiva iluștri etnografi cu preocupări în acest sens redactând scrieri, rod al cercetărilor realizate. Pe plan strict scriitoricesc, azi, lumea satului ca izvor de inspirație este ceva maginal, este lăsată uitării, ceea ce sărăcește istoria trăită a neamului românesc. Cu atât mai mult, apreciem meritele deosebite ale Lilioarei Macovei de a ne adaugă în tolba noastră de cunoștințe, informații, repere cu aer arhaic. Își dezvăluie suplețea și naturalețea exprimării, prezentând totul într-un limbaj stilat, bine articulat, respectând rigorile limbii române. Autoarea se individualizează nu numai prin tematica abordată, iubirea satului românesc cu oameni harnici și iubitori, păstrători ai obiceiurilor și tradițiilor dar și răspânditori (unii chiar răspândaci) ai întâmplărilor inexplicabile, ci și prin faptul că acțiunea povestirilor este o cursă cu obstacole - și nu-i figură de stil; nimic nu este explicit, expunerea faptelor și întâmplărilor este un cumul de efort și atenție sporită de la care nu s-a abătut.

Grafica volumului și tenta ușor gălbuie a paginilor ne amintește de scrierile vechi apărute în ediții speciale, de colecție (carte rară, carte veche, ediție princeps) extrem de importante în cultura și literatura unui popor.

Misterele nu trebuie acceptate apriori, ci păstrate și transmise generațiilor viitoare în speranța „dezlegării” firelor încâlcite în mintea, sufletul și viața omului. Mistere au fost de când lumea și pământul. Astăzi sunt și mai multe. Subiectele (strigoii, fantome, arătări, fantasme...) tratate de Lilioara

Macovei și de alți scriitori sunt cercetate de specialiști, considerate a fi obiectul de studiu al parapsihologiei. Se spune că „cel puțin 75% dintre americani cred într-o formă de paranormal, iar o persoană din cinci crede că a văzut fantome”. Oamenii de știință consideră că este o problemă a creierelor oamenilor când au impresia că văd o stafie. Cel mai probabil e vorba de o eroare a minții în experiențele numite paranormale. Multe năluci sunt rezultatul unei iluzii vizuale cauzată de lumină slabă, epuizare fizică sau consum de droguri. Cu toate acestea „Înțelegerea lucrurilor nu înlătură misterul. Misterul rămâne orice ar fi.” (Anaïs Nin, scriitoare americană), întrucât „Adevăratul mister al lumii este vizibilul, nu invizibilul.” (Oscar Wilde)

MARCEL LUPU

Muzeul

*Ca student am vrut să vizitez Muzeul
Brukenthal din Sibiu*

Muzeul merita văzut!

M-am învățat, am căutat,

Și fiindcă drumul l-am pierdut

La cârciumă-am intrat.

Am întrebat despre muzeu.

Unul la mine s-a uitat:

De-L cauți tu pe Dumnezeu

Pe fund de sticlă-i desenat!

Am terminat atunci să beau,

La fund de sticlă m-am uitat,

Toate în dublu se arătau

Dar nu era ce-am căutat!

Am ridicat privirea sus,

Oare eram deacuma beat?

De acolo mă privea Iisus

Și atunci din cârciumă am plecat.

Fiind evreu, nu mă rugam...

Și El poate a căutat

Muzeul despre ce vorbeam

Dar El nu bea, deci eram beat!

Și de muzee m-am lăsat...

17 aprilie 2023

Mina - Când dragostea... (II)

Autor - Lilioara Macovei

În viața de familie, Mina era cum nu se aștepta nimeni. Când era domnișoară, părea indiferentă la multe. Nu multă lume o vedea mamă cu normă întreagă. Nu avea lipici la copii și nepoții de la soră se urcau în brațele ei cu forța.

Cele trei nașteri toate prin cezariană au fost subiecte de discuție pentru cunoștințele Minei. Cine să aibă atâta curaj să se încumete la asemenea încercare? Dar Mina voia copiii aceștia, îi voia în familia ei. Adam era omul cu care se înțelegea la tot. Era de un calm neîntâlnit. Mina spunea de multe ori că s-ar certa și ea sa vadă cum este împăcarea, dar are cu cine? Trebuie să-și caute vreo vecină...și râdea trăgând cu ochiul la Adam. Omul ei lăsa privirea în jos, își freca puțin mâinile și zâmbea, împrăștiind bunătate. Când Mina a aflat că este însărcinată cu al treilea copil și i-a spus soțului ei, acesta a fost între o mare bucurie și nespusă durere. Își dorea încă un copil, și cum să nu fie în al nouălea cer când voia o familie mare, dar când se gândea că Mina va trebui să suporte iar o operație de cezariană, îl sfâșia o durere din cap până în picioare. El a trăit frământarea și durerea la nașterea celor doi băieței, a stat pe sălile spitalului ca un paznic fanatic, dar tot timpul acela îi venea să tot plângă.

Mina era în mijlocul unui curaj fără precedent. A adus pe lume încă un băiețel, gras și frumos. Adam a făcut cruce în toate părțile, mulțumind Lui Dumnezeu pentru darul prețios și pentru că Mina nu a avut probleme.

Cele o sută și câteva zile cât era concediul de maternitate, Mina le-a prelungit prin

concedii medicale alternate cu câteva zile la școală. Gândul îi era mereu la copii, să-i găsească bine când ajunge acasă. Pentru mama ei care era bătrână și cu trei băieței în grijă, fie și pentru două sau patru ore, era o mare povară. Nu era alt ajutor pentru Mina. Alerga, așa cum știa ea, când după lapte praf sau natural luat de prin piața târgului doar joia și duminica, când după altele care trebuiau celor mici. Adam avea de făcut lucruri bărbătești, dar nu se plâneau nimănui. Își duceau viața frumos, chiar dacă erau atâtea lipsuri într-un regim auster și plin de sudoare. Se iubeau și asta salva orice situație grea.

Timpul trecea, Mina avea fire albe de păr pe la tâmpile și puține riduri. I-au ieșit mai multe într-o zi când...

Strul, taică-său a murit fără să fie cumva avertizați. Muncise la brutărie aproape toată viața și lumea îl îndrăgea pentru că pâine mai bună ca el, nu făcea nimeni. Era un om tăcut, respectuos și respectat, niciodată beat.

Mina stătea într-o casă gard în gard cu părinții ei. Când mama ei a strigat-o să-i spună că taică-său a murit, Mina nu mai ajungea la ușă. I se tăiasse picioarele. Nu avea aer, credea că își dă sufletul.

A ajuns în casa părintească cu speranța că nu este adevărat ce a spus mama ei, dar tatăl ei chiar era mort.

Nu a plâns, nu a putut, dar după înmormântare, a fost cea mai grea perioadă din viața ei. Simțea o mare greutate în tot sufletul și avea atâtea remușcări încât plânga pe unde apuca. Adam era singurul ei sprijin.

Dar, așa cum se spune că timpul vindecă orice durere, așa și inima Minei se mai ridică din marea deznădejde.

Trecuse vrei doi ani de când taică-său îi lăsase familia în suspin. Într-o seară de toamnă, cu ploaie rece și vânt supărat, mama Minei închisese ochii pentru totdeauna. Ruhla nu spusese nimănui cât a suferit după ce soțul ei a părăsit-o. A strâns în ea totul ca pe daruri prețioase. Nu voia să-și supere fetele. Ea era bătrână și neputincioasă, la ce să se aștepte?

Mereu spunea în gândul ei, că ar fi bine să plece acolo, lângă Strul. Toată lumea îi era urâtă, fără niciun sens.

A murit de inimă rea. Mina a reintrat în timpul de "lut pe inimă". A plâns-o pe mama ei tot timpul până la înmormântare și după asta, încă mult. Nu o îmbuna nimeni. A fost lăsată în voia ei. După vreun an, s-a hotărât să vadă viața așa cum era ea. Până atunci, fusese tot într-o neagră și dezgustătoare simțire.

Adam a avut grijă de tot.

Copiii erau la liceu, greutățile erau multe, dar se descurcau. Totul era făcut pentru băieți. Rifca, sora Minei, venea destul de rar în vizită, dar era de înțeles, stătea departe. Știa una de alta, mai vorbeau la telefon, asta era situația și o acceptau fără multe detalii.

Când primul băiat al Minei intrase în ultimul an de liceu, a fost adunare de familie. Se punea în discuție la ce facultate va merge. Băiatul voia la Politehnică, familia îl îndemna la medicină. A rămas pe ideea băiatului.

Asta era prin noiembrie și prin ianuarie anul ce urma, Adam a căzut din picioare în cancelarie. Și-a revenit cu greu. Au urmat analize medicale și verdictul a fost, cancer.

În cele vreo opt luni cât a urmat tratamentul dur și de groază, Mina a devenit o stâncă, era lovită parcă din toate părțile și nu mai simțea nimic decât grija și spaima că va rămâne singură și Adam al ei, va pleca prea devreme de lângă ei. Și a rămas, Adam nu a rezistat și în toamna în care primul băiat intra la Politehnică, a luat drumul în lumea de dincolo.

Mina murea în fiecare zi câte puțin. Și zilele și nopțile erau seci, reci, interminabile și de multe ori, avea impresia că vorbește cu moartea. Îi cerea socoteală pentru durerile provocate prin "plecarea" părinților și a soțului ei fără veste.

Mina era o moartă în viață. Se prefăcea foarte bine că este în regulă, atunci când veneau copiii acasă. Ei nu aveau nevoie de greutatea vieții ei. Țasta îi era destinul, trebuia să-l ducă. Și l-a dus.

Și-a văzut nepoții, merge la copiii din ce în ce mai rar, nu mai vede așa bine, ia tratament pentru diabet și citește doar câte-o carte, două în jumătate de an.

Când am fost eu ultima dată în târg, Mina stătea în fața casei ei, la masa păzită de bătrânul nuc. Un aparat de radio vorbea în legea lui. Mina bătea ritmul unui cântec vechi.

Nu m-a cunoscut de la început. Am stat puțin de vorbă. M-a servit cu un ceai rece. Vântul îi răsflora părul încă bogat, dar alb ca neaua. Măinile îi tremurau și nu de vreo emoție. Rezemat de masă era un baston. Seara, venea o fată să doarmă cu Mina.

Am plecat de la ea cu o mare amărăciune.

Pentru unii viața este o imensă de încercări. Pentru alții o infinitate de bucurie.

Pentru Mina multe bariere au fost înfrânte, dar acum singură, departe de copii, are ideea renunțării la viață. Nu a avut timp să-și facă planuri în ce mod, când și cum.

Dumitru Ichim

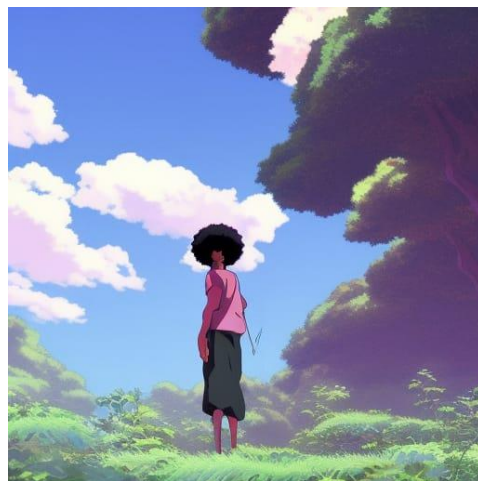
ȚARA NORILOR DINSPRE RĂSĂRIT

În comparație cu "norii de apus" am vrut să fac și din "norii dinspre răsărit" o metaforă de care să mă agăț, dar aceștia parcă sunt hingherii care vor să mă prindă. La țară câinii și îngerii au libertatea lor, dar la oraș nu este nici maidan și nici luncă, ci pustietate arhitectonică în care totul trebuie să fie perfect. Civilizația! Etimologia ei putea să vină de la altceva decât de la zid? Civitas - zidul plângerii! Un individ îi taie calea lui Rahim, fără a semnaliza și cu o viteză obscenă, și acesta, un șofer de mâna întâia, evită accidentul și, uitând că sunt și doamne în mașină, își scapă toate înjurăturile din limba lui de obârșie culminând cu cea englezească pe care o rostește cu o respirație adâncă ținându-și buzele într-un "you" lung de parcă ar suge o macaroană. Încet și cu răbdare orientală. Nici nu am observat când din 401, autostrada morții, am intrat pe strada Bayview pe care se află "Sunnybrook Hospital". Ne "descarcă" unde scrie "Department of Oncology" și intrăm ca într-o imensă gară în sala de așteptare. Plouă afară, plouă în mine, frig afară, dar și mai frig prin întrebările pline de noroi până la gleznele incertitudinii prin care ne târâm. Ne aliniem, unul după altul, ca niște ciuperci pe care mama le străbătea cu acul pe fir de ață ca să le pună la uscat. La Valea Uzului li se spunea "ghebe". În câteva zile deveneau șiragul de uscat pentru iarnă luând culoarea

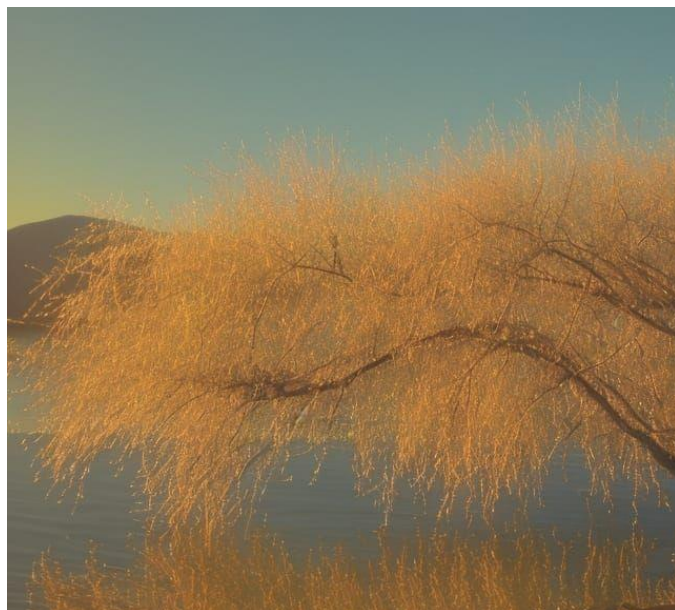
și pleoștea fețelor noastre de acum. Ghișeuri și multe uși. Unele uși se deschid în alte uși, tot felul de uși până la ultima de lemn și cu capac. Așteptăm să luăm un număr și apoi să fim chemați după chipul și asemănarea lui. Lângă mine un bătrân îmbrăcat modest, cu părul alb, dar cu sprâncenele negre, împreunate ca ale armânilor noștri, care inspiră demnitate, pregnanță și un respect cusut cu arnici și slovă de aur. Nas acvilin, bărbia obraznic ridicată în sus, iar umerii lați și puternici ca de taur bine întreținut. Fără să vreau intru în vorbă cu el ca să omor timpul. "Să nu spui niciodată că omori timpul că e mare păcat", îmi zice ca și cum mi-ar citi gândurile. "Timpul nu e numai kronos, ci și kairos", continuă cu o notă de sfătoșenie socratică. "Cum te cheamă?", întreb eu interesat de cuvintele lui deosebite. "Lumea îmi zice Sisif și m-am obișnuit și cu el și cu lespedeaceasta" și cu mâna dreaptă arată spre umărul stâng. "Vai, Doamne, omul ăsta e nebun de-a binelea! Să nu-mi dea una în cap!" gândesc eu, certându-mă că isc focul când paiele sunt abia scoase din batoză. El vorbește, și vorbește, și vorbește, dar eu am scos o carte și mă prefac, trăgând cu coada ochiului, că sunt cufundat în lectură. Paralel cu șirul nostru, fără a aștepta rândul, un om cu bățul alb dă în dreapta și stânga, iar de haina lui se țin încă patru orbi. Toți au privirea peste noi, peste timp, ținută într-un singur punct. Au gâturile întinse precum ale lupilor rugându-se la lună. 'Vezi, zice Sisif, uite acolo unde se uită ei este vârful de munte unde trebuie să ajung cu lespedeaceasta. Ori de câte ori ating linia orbului parcă e făcut să încep de la capăt urcușul. Lespedea nu poate fi răsturnată peste "dincolo". O urci până când moartea pune pecetea pe ea. De

asta spun să nu zici niciodată că omori timpul. Timpul este răsul omului din cauză că e înfricoșat de neființă. Nu vezi? Orice lucru care te face să râzi este bisectoarea timpului care trece prin tine. Moartea intră pe aici să-ți ridice piatra puțin apoi iese prin tine arătându-ți linia orbului" , îmi zice și ridică mâna dreaptă să-mi arată etajul de sus pe care scrie cu litere mari "Hematologie" . "Acolo trebuie să ajung cu piatra. Ce număr ai?", mă întreabă și-mi arată un cartonaș roșu pe care scrie "try again". Îi spun "no English", dar el insistă. Acolo sus trebuie să ajungem cu toții ca să dăm sânge. Pentru analize. Îl las să vorbească, închid cartea și încerc să mă rog. E prima dată când cuvintele nu mai au nici un sens, nicio semnificație. Sunt doar sunete și fiecare în căderea lor zgârie pe inimă și lovesc unde te doare mai mult. Închid ochii și aud din când în când cum surorile de la diferite departamente îi cheamă pe oameni prin numere. Mi se pare că această coadă la care așteptăm se întinde pe kilometri și kilometri și de fiecare dată când să-ți vină rândul ca într-o numărătoare inversă strigă tot pe altul. Simt durerea din tumoră sau ce o fi ea și îmi vine să urlu. Acum numerele nu mai sunt numere, ci valuri... 665, 664, 663... Sunt iar la Goderich, Lacul Huron, 662, 661... Ori de câte ori mergeam la pescuit la Goderich, Flory râdea de mine: "iar mergi la Marea Galileii" ? 777, de șapte ori câte șapte, șarpe pe șarpe îmi răspundeau valurile. Numai erau numere. Și era cald. Acolo unde se subția buza mării era o ceață albăstruie și...Sisif mă trage de haină: "Te-a strigat, nu auzi?" Acolo unde se îngâna marea cu cerul și totul devenea ființă de albastru era Omul care a răsturnat piatra și a șezut peste ea. Sisif încearcă să mă trezească: " Numărul

pentru linia orbului!" ! Mi-a venit rândul să dau sânge și aud pe Omul care a răsturnat piatra că mă strigă: "Mitreleeeeeee, Mitrelulea..." exact cum mă striga mămuca.

La "Sunnybrook Hospital", acolo unde trebuie să dai sânge, uneori printr-un număr, poți ajunge dincolo de număr, dincolo de piatra răsturnată a numărului. Mă uit de Sisif și acesta e undeva jos de tot. Stă iarăși la coadă până când lespedea se face nisip mărunț, până acolo unde Omul din zare te strigă cu aceleași vocale pe care mămuca le-a furat de la u înger. "Hoț pe hoț, zicea mămuca râzând. "Și el ne-a furat gardurile, dar acum suntem chit."

CRITERIUL DETAȘĂRII

ai observat, poate, existența mea este
o suită de noduri, pe fir,
acul,
ghid,
unul cu ureche mare, permite să treacă,
tensionat, cât să nu se rupă, așa ițelor

la mine se remarcă acest amănunt,
sunt sigură că știi,
tonul dur,
saturnian, naturalismul sau ambele,
așa spusese cineva, *criticându-mă*

și m-am bucurat, orice comentariu

este binevenit în raport cu nepăsarea,
fiind pasajul
oportun către elementul de competență.

pedala perseverenței în podea, gripează
motorul, ți se dă o șansă...

în mijlocul unui câmp de păpădie, aur topit
și răcit pe milioane de tije, în ciuda
alergiilor
sezoniere
trag aerul cu polen
în piept,
cui pe cui.

am înghețat toate activitățile cotidiene
cu frână bruscă, ejectând burnout-ul
nici urmă de cadavru,
nici urmă de victimă

specificarea criteriul de performanță, ultima
etapă, cum să fac?! cum *se face*?!

am luat
mâinile muncitoarele,

picioarele rezistentele,
țeasta, protectoarea gândirii,

am dat la o parte trunchiul inimii, autonom.
m-am detașat, perfectând dexteritatea și
analiza.

ți-ai trădat inima, au spus, vorbe goale care
nu mai aveau nicio importanță, am obținut
legal asigurare pe
idiosincrazia la plâns și apoi
am tranzacționat-o la preț bun.

am răspuns la întrebarea *cum*?!
am cumpărat
câmpul de taraxacum, nu am păstrat
nimic, am dat toate
cuvintele, la schimb

dar au venit gratis

magnoliile, albinele
păsările, tardigradele
fluturii, peștii, râmele

nu mă scarpin,
nu strănut
nu lăcrimez,
mi-e bine.

EXPERIMENTUL BARD

**Google ne oferă să testăm noul său
program Bard - AI care oferă
răspunsuri la cerere. Iată trei variante
pe tema *Primul Jurnal Evreiesc
tipărit în România.***

A - Primul ziar evreiesc în limba română a
fost **Curierul Sionului**, care a apărut la
București între 1856 și 1860. A fost fondat de
Iosif Hirschfeld, un jurnalist și scriitor evreu

care s-a născut la București în 1820. Ziarul era publicat săptămânal și avea un tiraj de aproximativ 500 de exemplare. Era un ziar bilingv, cu articole în română și în ebraică. Principalul scop al ziarului era promovarea culturii și educației evreiești din România. De asemenea, publica știri și informații despre comunitatea evreiască din România și din întreaga lume.

Ziarul a fost un succes și a contribuit la creșterea profilului comunității evreiești din România. De asemenea, a contribuit la promovarea utilizării limbii române în rândul evreilor. În cele din urmă, ziarul a fost forțat să se închidă în 1860 din cauza dificultăților financiare. Cu toate acestea, a avut un impact de durată asupra comunității evreiești din România și este considerat unul dintre cele mai importante ziare evreiești din istoria României.

Iată câteva detalii suplimentare despre ziar:

Motto-ul ziarului era "Pentru binele poporului".

Publicul țintă al ziarului a fost comunitatea evreiască din România.

Principalele subiecte ale ziarului erau cultura evreiască, educația și știrile.

**

B - Primul ziar evreiesc în limba română a fost **Buletinul Israelit**, care a apărut la București între 1859 și 1861. Ziarul a fost fondat de un grup de evrei români interesați să promoveze cultura și identitatea evreiască în România. Scopul ziarului era de a oferi evreilor români știri și informații despre lumea evreiască, precum și de a promova un sentiment de comunitate și solidaritate între evreii români.

Buletinul Israelit a fost o publicație cu o durată de viață relativ scurtă, dar a jucat un rol important în dezvoltarea culturii și identității evreiești din România. Ziarul a ajutat la creșterea gradului de conștientizare a problemelor evreiești în rândul societății românești și a contribuit, de asemenea, la promovarea unui sentiment de mândrie și apartenență în rândul evreilor români.

Buletinul Israelit a fost publicat într-o perioadă în care evreii români se confruntau cu o serie de provocări. Țara încă își revenea după efectele Războiului Crimeii, iar comunitatea evreiască se confrunta cu o discriminare tot mai mare din partea guvernului român. Ziarul a contribuit la asigurarea unei voci și a unei platforme pentru evreii din România, care să își susțină drepturile.

Buletinul Israelit a fost o publicație de pionierat care a contribuit la punerea bazelor pentru dezvoltarea unei prese evreiești vibrante în România. Moștenirea ziarului poate fi simțită și astăzi, deoarece a contribuit la formarea identității comunității evreiești din România.

**

C - Primul ziar evreiesc în limba română a fost **Buletinul Israelit**, publicat la București între 1867 și 1871. A fost fondat de un grup de intelectuali evrei, printre care Iuliu Barasch, Iacob Ghica și Avram Goldfaden. Ziarul era o publicație bisăptămânală care acoperea o gamă largă de subiecte, inclusiv știri, politică, cultură și religie. A fost un forum important pentru comunitatea evreiască din România pentru a-și exprima opiniile și preocupările.

Ziarul a fost un succes și a contribuit la creșterea profilului comunității evreiești din România. De asemenea, a jucat un rol în

promovarea culturii și identității evreiești. Cu toate acestea, ziarul a fost în cele din urmă forțat să se închidă din cauza dificultăților financiare.

Înființarea Buletinul Israelit a fost un eveniment important în istoria comunității evreiești din România. A fost pentru prima dată când un ziar evreiesc a fost publicat în limba română. Acesta a fost un semn al integrării crescânde a comunității evreiești în societatea românească. Ziarul a jucat, de asemenea, un rol în promovarea culturii și identității evreiești. A fost o voce importantă pentru comunitatea evreiască din România și a contribuit la creșterea profilului comunității în ochii publicului românesc.

Iată câteva detalii suplimentare :

A fost publicat de două ori pe săptămână, în zilele de marți și vineri.

Avea un tiraj de aproximativ 1.000 de exemplare.

Costul unui abonament era de 2 lei pe an.

Ziarul era tipărit în alfabetul ebraic, unele articole fiind publicate și în limba franceză.

Comitetul de redacție era format din **Iuliu Barasch, Iacob Ghica și Avram Goldfaden.**

Ziarul acoperea o gamă largă de subiecte, inclusiv știri, politică, cultură și religie.

A fost un forum important pentru comunitatea evreiască din România pentru a-și exprima opiniile și preocupările.

Ziarul a fost un succes și a contribuit la creșterea profilului comunității evreiești din România.

De asemenea, a jucat un rol în promovarea culturii și identității evreiești.

Ziarul a fost fondat de un grup de evrei români interesați de promovarea culturii și

identității evreiești din România. Scopul ziarului era de a oferi evreilor români știri și informații despre lumea evreiască, precum și de a promova un sentiment de comunitate și solidaritate între evreii români.

Buletinul Israelit a fost o publicație cu o durată de viață relativ scurtă, dar a jucat un rol important în dezvoltarea culturii și identității evreiești din România. Ziarul a ajutat la creșterea gradului de conștientizare a problemelor evreiești în rândul societății românești și a contribuit, de asemenea, la promovarea unui sentiment de mândrie și apartenență în rândul evreilor români.

Adevărul tău

Creează arta pe care numai tu o poți face. Trăiește Adevărul pe care numai tu îl poți trăi.

"Fă ca munca ta să fie în concordanță cu scopul tău." - Leonardo DaVinci

"Devino cine ești. Fă ceea ce numai tu poți face. Fii maestrul și sculptorul tău." - Friedrich Nietzsche

"Nu urmări să fii cel mai bun. Fii singurul." - Kevin Kelly

De-a lungul timpului, filosofii, artiștii și înțelepții au spus cu toții același lucru, și anume acesta: Fă ceea ce numai tu poți face, ceea ce sufletul tău tânjește să facă, ceea ce ai fost pus aici să faci.

Cu toate acestea, în lumea modernă, majoritatea oamenilor sunt pierduți și își ascund adevărul. Se tem de adevărul lor. Ei

se întâlnesc rapid cu ceea ce Steven Pressfield, în Războiul artei, numește "Rezistența", care reprezintă toată frica, vina, apatia și furia care îi împiedică în mod subconștient pe oameni să își urmărească Adevărul cu vigoare și dăruire.

Prin urmare, am devenit o societate nihilistă, obsedată de producție și consum. Oamenii trăiesc acum pentru a munci și a consuma. Dar omul modern, în cea mai mare parte, nu este cu adevărat conectat la munca sa. El pur și simplu își schimbă orele de muncă pe bani, astfel încât să își poată satisface nevoile de bază și să continue să plătească pentru distragerile prețioase din Adevărul său.

În 1958, filozoful Eric Fromm, avertizând asupra modului în care SUA s-ar putea autodistrage, spunea :

"Cred că [pentru cei mai mulți oameni], munca lor este în mare măsură lipsită de sens pentru că nu au nicio legătură cu ea... omul american își urăște inconștient munca de foarte multe ori pentru că se simte prins în capcană întemnițat de ea pentru că simte că își cheltuiește cea mai mare parte a energiei pentru ceva care nu are niciun sens în sine"

În primul rând, modernitatea ne-a distrus (în mod colectiv) sufletele prin eliminarea spiritualității și a sensului, care, prin frică și distragere nesfârșită a atenției, ne-a despărțit pe cei mai mulți dintre noi de Adevărul nostru creativ.

Apoi, modernitatea ne-a distrus trupurile prin intermediul mâncării nesănătoase și a lipsei de mișcare, distrugându-ne astfel sănătatea, vitalitatea și impulsul nostru intern de a ne trăi Adevărul.

Iar acum, modernitatea ne distruge mințile prin eliminarea nevoii de a gândi.

Inteligența artificială va face treaba, iar algoritmi vor servi divertisment în timp ce noi ne îndopăm cu dopamină prin intermediul ecranelor noastre, astfel încât să nu trebuie să ne confruntăm cu vina adevărului pe care, în adâncul nostru, îl știm deja - am fost puși pe pământ pentru a realiza mult mai mult decât suntem. Am fost puși aici pentru a descoperi, a deveni și a trăi Adevărul nostru.

"Dacă scoți la iveală ceea ce este în tine, ceea ce scoți la iveală te va salva. Dacă nu scoți la iveală ceea ce este în tine, ceea ce nu scoți la iveală te va distruge." - Evanghelia Toma

Noi, în mod colectiv, nu scoatem la lumină ceea ce este în noi, Adevărurile noastre, și suprimăm aceste Adevăruri. Iar acest lucru, în mod colectiv, ne distruge.

Dar, nu trebuie să fie așa. Oamenii nu sunt menși să trăiască în acest mod. Și, în adâncul sufletului, cu toții știm asta.

Înainte de a ne adânci în practici, formule și metode, trebuie să abordăm adevărata cauză care stă la baza nefericirii noastre și a eșecurilor noastre de a ne construi viața pe care ne-o dorim.

Via Max Tzinman

Beatrice Vaisman- UMOR

Caracterizare :
"Umflat" de cultură generală, dar incapabil de o discuție despre problemele zilnice ale vieții.

În sfârșit am înțeles criteriul după care îmi plac creațiile muzicale: doar dacă sunt fredonabile după 2-3 audieri.

Cunoașteți persoanele (ca mine), care nu sunt ele dacă fac exact ce li se spune și trebuie neapărat să adauge "înflorituri" (de exemplu la rețetele culinare) ?

Impresie : Are o privire de vițel deștept...

Dacă ai fost toată viața o Doamnă sau un Domn și faci o singură dată un "gest nesportiv", vei rămâne în memoria colectivă sau vei intra în istorie cu acest unic gest.

Sfat (leneș) : Nu fă ordine atâta timp cât mai găsești ceace cauți.

Sfat: Nu amâna cusutul unui nasture până când nu mai știi unde l-ai pus.

Dacă ai simțul umorului, nu înseamnă că ești un om nereserios.

Dacă ai talente culinare și îți place să gătești, poți s-o faci cu succes și într-o bucătărioară de 2 metri pătrați.

Îmi plac mesajele E-mail cu titluri lungi și cuprinzătoare, căci mă scutesc să citesc tot conținutul.

Are (ca și mine) o calitate
Se inspiră doar din realitate.

Situație :
Se cunosc prea bine pentru a se aprecia la justa valoare.

Mă străduiesc să strecor și lucruri care-mi plac, Printre cele pe care trebuie să le fac.

Dialog scurt:
- Cu ce-ai luat pastila ?
- Cu ceai.

Sper să nu devin niciodată vârstnicul, care de la prima întâlnire, îți povestește amintirile lui din copilărie, fiind sigur că trebuie să te intereseze.

Nu știu cine a donat bani pentru construirea unei noi clădiri în cadrul spitalului alăturat, dar știu că noi donăm zi și noapte auz, nervi și ore de somn.

Anunț SAGA

**Jurnalul Israelian iese în
Vacanța de vară până la data
de 1 septembrie 2023.**